

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНИХ, КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВОГО
ПОСЕРЕДНИЦТВА**

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з дисципліни
«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Чернівці – 2022

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва

Протокол № ____ від „____” _____ 2022 року

Завідувач кафедри: _____ к.е.н., доцент Е.О. Юрій

Укладач: А.С. Абрамова, к.е.н., доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва

Рецензенти:

К.С. Шапошников – доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, начальник відділу науково-дослідної роботи та атестації наукових кадрів Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України.

М.В. Дубина – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Робочий зошит з дисципліни «Податкова система» містить програму навчальної дисципліни, перелік екзаменаційних питань, методичні рекомендації щодо вивчення кожної теми, умови типових задач, тести.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНИХ, КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ ТА ФІНАНСОВОГО
ПОСЕРЕДНИЦТВА**

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з дисципліни
«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»**

Студента(ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ **групи**

ЗМІСТ

Найменування	Стор.
Вступ	5
Програма дисципліни	6
Перелік екзаменаційних питань	10
Тема 1. Сутність і види податків	12
Тема 2. Організація податкової системи	15
Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	18
Тема 4. Ухиляння від податків і перекладання податків	20
Тема 5. Державна податкова служба України	22
Тема 6. Облік платників податків і податкових надходжень	25
Тема 7. Мито	29
Тема 8. Акцизний податок	31
Тема 9. Податок на додану вартість	33
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	36
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	39
Тема 12. Рентні платежі	41
Тема 13. Місцеві податки і збори	44
Тема 14. Інші податки	48
Тема 15. Неподаткові платежі в бюджет	49
Список рекомендованої літератури	52

ВСТУП

В умовах розвитку ринкових відносин господарювання податкова система держави відіграє важливу роль у стимулюванні соціально – економічного зростання країни. Насамперед від побудови збалансованої податкової системи ринкового типу, яка є основою нарощування приросту ВВП, наповнення державного та місцевих бюджетів, поліпшення добробуту в суспільстві, забезпечення зайнятості населення та зміцнення національної валюти, залежить успішна інтеграція України до Європейського Співтовариства. Саме податки, їх найраціональніше використання, визначають фінансову основу практичного реформування української економіки, є фактором успішного подолання кризових негараздів, підвищення рівня соціального захисту населення. Саме податкова система закладає підвалини економічного благополуччя держави й народу, є центральною ланкою фінансово-економічної доктрини країни та її розвитку.

Зазначене визначає актуальність вивчення дисципліни «Податкова система». Важливе значення при цьому повинно надаватися підготовці фахівців з оподаткування та податкового регулювання, що мають глибокі теоретичні знання та практичні навички, можуть узагальнити набутий вітчизняний та зарубіжний досвід і творчо підійти до розв'язання складних завдань сьогодення у сфері оподаткування.

Мета вивчення дисципліни – надання знань з організації і функціонування податкової системи та проведення податкової політики, вивчення сутності податкових відносин і характеру їх впливу на суспільство.

Завдання полягають у вивченні теоретичних та організаційних основ оподаткування, розумінні засад формування податкової системи та податкової політики держави, визначення методики розрахунків і порядку сплати податків і обов'язкових платежів юридичних і фізичних осіб.

Студенти повинні знати законодавчі та нормативні акти з питань оподаткування, порядок обчислення та сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджету; організаційні основи у сфері управління адміністрування податкових платежів до бюджету.

Студенти повинні вміти розраховувати до бюджету податки, збори та інші обов'язкові платежі, що підлягають сплаті до бюджету, складати податкову звітність.

Для закріплення теоретичних знань і отримання необхідних навичок практичної роботи в державних податкових органах, на підприємствах передбачені практичні заняття з використанням практичного матеріалу базових установ. Відповідно до навчального плану завершальним етапом вивчення дисципліни «Податкова система» є складання екзамену.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність і види податків

Сутність податків. Визначення податків, їх ознаки як економічної категорії. Податки та інші форми платежів до бюджету – плата, відрахування, неподаткові доходи.

Функції податків. Термінологія оподаткування. Елементи податку. Методи побудови податкових ставок, види ставок.

Класифікація податків, її ознаки. Поділ податків за економічним змістом на прямі та непрямі. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування – податки на доходи, капітал і споживання. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють – загальнодержавні та місцеві податки і збори. Класифікація податків залежно від способу їх стягнення – розкладні і окладні.

Види прямих податків. Переваги і недоліки прямих податків, їх місце в податковій системі, проблеми справляння. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків.

Види непрямих податків. Специфічні та універсальні акцизи, їх види. Податок на додану вартість в системі універсальних акцизів. Види і призначення мита. Митна політика. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Тема 2. Організація податкової системи

Податки в системі державних доходів. Методи формування державних доходів. Податковий метод формування доходів держави як основний в умовах ринкової економіки.

Податкова система. Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Чинники, що визначають структуру податкової системи. Обсяг видатків бюджету як визначальна база побудови податкової системи. Рівень централізації ВВП в бюджеті, його залежність від обсягу і характеру функцій держави.

Податкова система України. Основні етапи її становлення. Склад і структура податкової системи України. Необхідність та напрямки реформування податкової системи України.

Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Основні принципи податкової політики: фіскальна, економічна та соціальна ефективність. Елементи принципу фіскальної ефективності: достатність доходів, мінімізація видатків на збирання податків, запобігання ухиленню від сплати податків, еластичність (гнучкість) податкової системи, рівномірне розподілення податків між адміністративно-територіальними одиницями.

Податкова політика України в сучасних умовах. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Тема 4. Ухилення від податків і перекладання податків

Поняття ухилення від податків. Причини ухилення: економічні, правові, моральні. Види ухилення від податків. Приховування доходів та інші форми податкових зловживань. Способи ухилення від оподаткування. Особливості ухилення від сплати податків у сфері тіньової економіки. Можливості ухилення від сплати з різних видів податків. Боротьба з ухиленням від сплати податків.

Проблеми подвійного оподаткування міжнародного бізнесу та способи його усунення.

Тема 5. Державна податкова служба України

Державна податкова служба України. Історія формування ДПС України. Організаційна структура органів ДПС та їх основні завдання. Завдання та функції ДПС України. Функції середнього та базового рівня ДПС України. Податкова міліція як складова частина органів ДПС та її завдання.

Повноваження органів ДПС. Права та обов'язки платників податків. Фінансові та

адміністративні санкції, які накладаються органами ДПС. Обов'язки та відповідальність посадових осіб державних податкових органів, їх правовий та соціальний захист.

Тема 6. Облік платників податків і податкових надходжень

Організація обліку платників податків. Реєстрація резидентів та нерезидентів податковими органами з метою обліку. Обов'язки фінансових установ та платників у зв'язку із веденням обліку платників в органах податкової служби. Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України. Державний реєстр фізичних осіб.

Порядок взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх філій. Порядок взяття на облік платників податків – фізичних осіб. Порядок зняття з обліку платників податків.

Оперативний облік податків та зборів органами податкової служби. Особові рахунки платників податків та їх види. Документи, що є підставою для нарахування платежів до бюджету в особових рахунках платників. Підведення підсумків в особових рахунках платників, їх перевірка та закриття.

Тема 7. Мито

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація та декларанти, види мита.

Платники мита. Об'єкт оподаткування. Поняття митної вартості. Два види митних ставок: тверді та процентні. Види процентних ставок: преференційні, пільгові та повні. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Види митних пільг.

Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита до бюджету.

Тема 8. Акцизний податок

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Акцизний податок в системі непрямого оподаткування.

Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування акцизним податком. Перелік підакцизних товарів. Два види ставок по акцизному податку: тверді (фіксовані) та процентні (адвалерні).

Порядок визначення оподатковуваного обороту. Особливості у механізмі оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Акцизні марки на алкогольні напої та тютюнові вироби.

Пільги по акцизному податку. Строки сплати акцизного податку та подання розрахунків до державних податкових органів.

Тема 9. Податок на додану вартість

Сутність ПДВ, його зародження та розвиток. Соціально-економічне значення ПДВ та його місце в непрямому оподаткуванні України. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

Платники ПДВ та порядок їх реєстрації. Об'єкт оподаткування. Операції, що включаються в об'єкт оподаткування ПДВ. Перелік операцій, що виключені з об'єкта оподаткування. Ставки ПДВ. Поняття бази оподаткування по ПДВ. Порядок визначення бази оподаткування для операцій різних видів. Пільги по ПДВ.

Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті або відшкодуванню з бюджету. Звітний податковий період. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок відшкодування ПДВ з бюджету.

Строки сплати ПДВ. Порядок визначення суми ПДВ при ввезенні товарів на митну територію України.

Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Порядок складання

податкової накладної. Строки подачі податкової декларації з ПДВ до державного податкового органу. Методика складання декларації з ПДВ.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

Характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток підприємств. Податок на прибуток як регулюючий чинник.

Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Склад витрат та порядок їх визнання. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Особливості визнання витрат подвійного призначення.

Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації.

Ставки податку. Порядок обчислення податку та сплати. Податкові періоди. Податкова декларація з податку на прибуток підприємств.

Оподаткування операцій особливого виду. Оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті. Оподаткування операцій із пов'язаними особами. Особливості оподаткування страховика. Оподаткування неприбуткових установ та організацій. Особливості оподаткування нерезидентів.

Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб

Економічна основа оподаткування доходів фізичних осіб та його роль в умовах ринкових відносин.

Платники податку на доходи фізичних осіб, об'єкт та база оподаткування. Поняття та порядок визначення загального річного і загального місячного оподатковуваного доходу платників податку на доходи фізичних осіб.

Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. Податкова знижка.

Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Подання звітності. Перерахунок податку та податкові соціальні пільги. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету.

Порядок оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав.

Забезпечення виконання податкових зобов'язань. Порядок подання річної декларації про майновий стан та доходи.

Тема 12. Рентні платежі

Підстави і мета встановлення рентної плати за ресурси та послуги. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Рентна плата за ресурси як інструмент впливу на економічне і раціональне використання ресурсів. Види рентної плати за ресурси та послуги.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (лісовий дохід), його сутність і призначення. Платники, об'єкт оподаткування. Види і форми лісового доходу. Встановлення такс на лісові ресурси. Порядок видання дозволу на використання лісових ресурсів, лісорубний ордер та лісовий квиток. Строки сплати.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники та об'єкт оподаткування. Ставки та порядок обчислення. Особливості обчислення плати при встановленні лімітів

використання води. Порядок сплати платежу.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники збору. Об'єкт оподаткування. Ставки збору. Порядок обчислення та сплати збору.

Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкти оподаткування. Встановлення нормативів. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Платники збору. Об'єкт оподаткування. Ставки збору. Порядок обчислення та сплати збору.

Тема 13. Місцеві податки і збори

Склад місцевих податків і зборів.

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва (єдиного податку). Перелік юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право перейти на сплату єдиного податку. Порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Об'єкт, база оподаткування. Ставки єдиного податку. Порядок обчислення та сплати податку. Звітний податковий період. Порядок зарахування єдиного податку для юридичних і фізичних осіб до бюджетів.

Плата за землю: загальна характеристика, переваги і недоліки. Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угідь і регулювання розміщення виробництва та населення регіональному розрізі. Платники, об'єкт та база оподаткування. Форми плати за землю: земельний податок та орендна плата. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження і якісних характеристик. Звільнення від сплати земельного податку. Розрахунки з бюджетом: порядок подання звітності по земельному податку до державних податкових органів.

Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки. Платники, об'єкт та база оподаткування, пільги. Ставки податку. Порядок обчислення і строки сплати податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки.

Транспортний податок. Платники, об'єкти, база оподаткування. Ставки та пільги щодо податку. Податковий період, строк сплати збору. Порядок обчислення та сплати збору.

Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники, об'єкт та база оподаткування, ставки, порядок обчислення та строки сплати в бюджет.

Туристичний збір: платники, база оподаткування, порядок обчислення та сплати збору.

Тема 14. Інші податки

Екологічний податок. Платники податку та податкові агенти. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів. Порядок обчислення, подання податкової звітності та сплати податку.

Тема 15. Неподаткові платежі в бюджет

Неподаткові платежі в системі доходів державного бюджету країни. Джерела неподаткових платежів. Єдиний соціальний внесок. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу. Власні надходження бюджетних установ. Інші неподаткові платежі.

ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

1. Економічна суть, значення податків, зборів.
2. Функції податків. Термінологія оподаткування.
3. Елементи податку. Методи побудови податкових ставок, види ставок.
4. Класифікація податків, їх ознаки.
5. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Наукові основи побудови податкової системи.
6. Податкова система України. Основні етапи її становлення. Склад і структура податкової системи України.
7. ДПС України. Завдання та функції ДПС України.
8. Податкова міліція як складова частина органів державної податкової служби та її завдання.
9. Повноваження органів державної податкової служби.
10. Права та обов'язки платників податків.
11. Порядок взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх філій.
12. Порядок взяття на облік платників податків – фізичних осіб. Порядок зняття з обліку платників податків.
13. Сутність податку на додану вартість. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.
14. Платники ПДВ та порядок їх реєстрації. Об'єкт оподаткування. Ставки.
15. Поняття бази оподаткування ПДВ. Пільги по ПДВ.
16. Поняття податкового зобов'язання і податкового кредиту. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті або відшкодуванню з бюджету. Строки сплати.
17. Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Строки подачі податкової декларації з ПДВ до державного податкового органу.
18. Платники акцизного податку. Об'єкт і база оподаткування.
19. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Акцизні марки на алкогольні напої та тютюнові вироби.
20. Порядок і строки сплати акцизного податку та подання декларації. Контроль за сплатою. Контроль за надходженням акцизного податку з алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
21. Акцизні склади.
22. Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі.
23. Платники мита. Об'єкт оподаткування. Поняття митної вартості.
24. Митні ставки. Види процентних ставок: преференційні, пільгові та повні.
25. Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів.
26. Платники податку на прибуток. Об'єкт та база оподаткування.
27. Перелік доходів які враховуються та не враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування. Порядок визнання доходів..
28. Перелік витрат, що враховуються та не враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування. Собівартість реалізованої продукції.
29. Ставки податку, та порядок обчислення податку на прибуток.
30. Оподаткування страхової діяльності.
31. Оподаткування операцій особливого виду.
32. Особливості оподаткування нерезидентів.
33. Оподаткування неприбуткових установ і організацій.
34. Платники податку на доходи фізичних осіб, об'єкт та база оподаткування. Поняття загального річного та місячного оподатковуваного доходу. Суми, що включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу при обчисленні податку на доходи фізичних осіб.
35. Суми, що не включаються до загального місячного оподатковуваного доходу при обчисленні податку з доходів фізичних осіб.
36. Податкова знижка.
37. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування і сплати.
38. Податкові соціальні пільги, їх види та порядок застосування при обчисленні податку з

доходів фізичних осіб.

39. Порядок оподаткування окремих видів доходів податком на доходи фізичних осіб.

40. Суть спрощеної системи оподаткування. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування.

41. Особливості нарахування і сплати єдиного податку для юридичних осіб. Ставки податку, строки і порядок сплати.

42. Особливості у нарахуванні і сплаті єдиного податку для фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Ставка, строки і порядок сплати.

44. Екологічний податок. Платники, об'єкт, ставки, порядок обчислення і сплати до бюджету.

45. Транспортний податок: порядок обчислення і сплати до бюджету.

46. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів: порядок обчислення і сплати до бюджету.

47. Рентна плата за спеціальне використання води: порядок обчислення і сплати до бюджету.

48. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.

49. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

50. Економічна суть та значення плати за землю. Платники та об'єкт оподаткування. Порядок обчислення та сплати.

51. Місцеві податки і збори. Порядок обчислення і сплати до бюджету.

52. Ухилення від податків. Види та способи ухилення від податків. Боротьба з ухиленням від сплати податків.

53. Податкова політика: поняття та її напрямки. Основні принципи.

1.Методичні рекомендації щодо вивчення тем. Умови типових задач

Тема 1. Сутність і види податків

Ця тема є вступною для вивчення дисципліни «Податкова система». При її вивченні необхідно з'ясувати еволюцію поглядів видатних науковців минулих століть на сутність і необхідність податків, а також етимологію поняття „податок”. Важливо насамперед з'ясувати ту роль, яку виконують податки в економічній системі держави, їх взаємозв'язок з іншими елементами економічної системи держави. При цьому необхідно розглянути суспільний та матеріальний зміст податків.

Особливої уваги потребує з'ясування питання економічної сутності податків, їх об'єктивних ознак, значення в системі доходів державного бюджету, а також відмінності податків, обов'язкових зборів і платежів. При цьому слід звернути увагу на ті функції, які виконують податки в суспільстві, з'ясувати їх сутність, механізм реалізації та ступінь співвідношення між ними.

Як основу рекомендується звернутися Податкового кодексу України та детально проаналізувати як термінологію оподаткування, так і елементи податку: суб'єкт оподаткування (платник) і носій податку, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка і квота; методи побудови податкових ставок (тверді й процентні ставки); види процентних ставок: пропорційні, прогресивні та регресивні, їх комбінації (просту й складну прогресію оподаткування).

Тести:

1. Суть податків проявляється в їх:
  - а) функціях;
  - б) значенні в формуванні доходів бюджету;
  - в) перерозподілі валового національного продукту;
  - г) регулюванні доходів суб'єктів підприємницької діяльності.
2. За економічним змістом податки –це:
  - а) фінансові відносини між державою і платником податків з метою створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів;
  - б) обов'язкові платежі юридичних і фізичних осіб до бюджету відповідного рівня;
  - в) плата суспільства за виконання державою її функцій;
  - г) відрахування частини вартості ВВП на загальносуспільні потреби.
3. Податковим кодексом України визначено такі обов'язкові елементи податку, що визначаються при його встановленні:
  - а) платники податку, об'єкт та база оподаткування, ставка податку;
  - б) порядок обчислення податку;
  - в) податкові пільги та порядок їх застосування;
  - г) податковий період, строк та порядок сплати і подання звітності.
4. База оподаткування використовується для визначення:
  - а) вартості об'єкта оподаткування;
  - б) розміру податкового зобов'язання;
  - в) фізичних характеристик об'єкта оподаткування;
  - г) одиниці виміру бази оподаткування.
5. Податкова ставка – це:
  - а) величина податку на одиницю оподаткування;
  - б) частка податку в доході платника;
  - в) одиниця виміру об'єкта оподаткування;
  - г) доход, що підлягає оподаткуванню.
6. Пропорційні ставки – це:
  - а) єдині ставки, що не залежать від розміру об'єкта оподаткування;
  - б) ставки, розмір яких зростає в міру збільшення обсягів об'єкта оподаткування;

- в) ставки, розмір яких зменшується у міру зростання об'єкта оподаткування;
  - г) ставки розмір яких зростає у міру зменшення об'єкта оподаткування.
7. Ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється як фіксована величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування, є:
- а) базовою ставкою податку;
  - б) граничною ставкою податку;
  - в) абсолютною ставкою податку;
  - г) відносною ставкою податку.
8. Податкова пільга надається шляхом:
- а) зменшення бази оподаткування після нарахування податку;
  - б) зменшення податкового зобов'язання де нарахування податку;
  - в) встановлення зниженої ставки податку;
  - г) звільнення від сплати податку.
9. Податковим кодексом України передбачено такі податкові періоди:
- а) календарний день;
  - б) календарна декада;
  - в) календарний місяць;
  - г) календарний квартал.
10. Податкові декларації подаються за базовий звітний період, що дорівнює календарному місяцю, протягом наступних:
- а) 20 календарних днів;
  - б) 40 календарних днів;
  - в) 60 календарних днів;
  - г) 90 календарних днів.
11. Податкові декларації подаються за базовий звітний період, що дорівнює календарному кварталу протягом наступних:
- а) 20 календарних днів;
  - б) 40 календарних днів;
  - в) 30 календарних днів;
  - г) 60 календарних днів.
12. Платники податку на доходи фізичних осіб мають подати податкові декларації:
- а) до 1 травня року, що настає за звітним;
  - б) у продовж 40 днів після завершення звітного кварталу;
  - в) протягом 60 календарних днів після завершення звітного року;
  - г) до 1 квітня року, що настає за звітним.
13. Платники податку на доходи фізичних осіб - підприємців подають податкові декларації
- а) до 1 травня року, що настає, за звітним;
  - б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця;
  - в) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;
  - г) протягом 60 календарних днів після завершення звітного року.
14. Податковий агент зобов'язаний подавати органу ДПС за місцем свого обліку відомості про суми виплачених доходів платникам податків - фізичним особам
- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;
  - б) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного року;
  - в) до 1 травня року, що настає за звітним роком;
  - г) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного місяця.
15. Суму податкового зобов'язання, визначену у митній декларації, платник податків

зобов'язаний сплатити:

- а) протягом 10 календарних днів після закінчення митного оформлення товарів;
  - б) протягом 10 робочих днів після закінчення митного оформлення товарів;
  - в) до закінчення митного оформлення товарів;
  - г) термін Кодексом не встановлено.
16. В чому проявляється регулююча функція податків?:
- а) перерозподілі національного доходу;
  - б) акумуляції частини національного доходу для створення державного грошового фонду;
  - в) контролі за сплатою платниками сум податків до бюджету;
  - г) всі відповіді вірні.
17. В чому проявляється фіскальна функція податків?:
- а) перерозподілі національного доходу;
  - б) акумуляції частини національного доходу для створення державного грошового фонду;
  - в) впливі на діяльність платника податків;
  - г) функціональному призначенні.
18. Суть та принципи оподаткування вперше були досліджені в працях:
- а) Д. Рікардо;
  - б) А. Сміта;
  - в) Д. Кейнса;
  - г) А. Лаффера.
19. В чому полягає відмінність між податком, платою та відрахуванням:
- а) в рівні конкретизації цільового призначення;
  - б) в еквівалентності відносин платника з державою;
  - в) функціональним призначенням;
  - г) відмінності відсутні.
20. Як класифікуються податки за ознакою форми оподаткування:
- а) прямі і непрямі податки;
  - б) пропорційні і прогресивні податки;
  - в) податки, які включаються в собівартість продукції, робіт, послуг та податки, які сплачуються з доходу платника;
  - г) податки, які сплачують юридичні особи та податки, які сплачують фізичні особи.

Тема 2. Організація податкової системи

Під час вивчення цієї теми необхідно опанувати наукові основи побудови податкової системи, детально розглянути значення податків у системі державних доходів, порядок і методи формування державних доходів, а також податковий метод формування державних доходів як елемент правової держави в умовах ринкової економіки. При цьому слід чітко усвідомити, що джерелами формування державних доходів можуть виступати як власні доходи держави, котрі вона отримує від виробничої та інших форм діяльності або у вигляді надходжень платежів за ресурси, які згідно з чинним законодавством належать державі, так і податки, які сплачують юридичні і фізичні особи із власних доходів. Крім того, необхідно усвідомити, що формування доходів бюджету держави за допомогою податків здійснюється тільки у процесі перерозподілу створеного в суспільстві ВВП, сутність якого полягає в оподаткуванні первинних доходів юридичних і фізичних осіб з боку держави.

Співвідношення між указаними джерелами визначається рівнем розвитку форм власності, а саме: державної і приватної. В умовах домінування державної власності джерелами формування доходів бюджету виступають доходи державного сектору економіки, а коли переважає приватна власність, то доходи бюджету формуються за рахунок податкових платежів. Окрім того, необхідно дати визначення поняттю „податкова система”, розглянути можливі варіанти структурної побудови податкової системи та проблему оптимізації співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків, а також чинники, що визначають структуру податкової системи. При цьому слід з'ясувати принципи оподаткування, тобто ті вихідні принципи, які мають бути враховані при побудові податкової системи та охарактеризувати ідеали оптимального оподаткування (економічна ефективність, соціальна справедливість тощо).

Тести:

- Зміни в податковій системі залежать від рішень уряду у проведенні:
  - дискреційної політики;
  - недискреційної політики;
  - прогресивної політики;
  - пропорційної політики.
- На теоретичному припущенні, що податкова система сама по собі має здатність автоматично впливати на економічний цикл ґрунтується:
  - дискреційна політика;
  - прогресивна політика;
  - політика «вмонтованих стабілізаторів» або не дискреційна політика;
  - усі відповіді не правильні.
- Податкова система – це:
  - сукупність всіх податків і зборів;
  - сукупність податків, зборів, неподаткових платежів та платників податків;
  - сукупність податків, зборів, неподаткових платежів, платників, податкових органів.
  - сукупність податків, зборів, неподаткових платежів, платників, податкових органів та законодавчих актів.
- Визначальною базою побудови податкової системи виступає:
  - обсяг бюджетних видатків;
  - правова основа;
  - вихідні принципи;
  - системність.
- Вкажіть нові податки і збори, запроваджені Податковим кодексом України:
  - єдиний податок; рентні платежі; збір за забруднення навколишнього середовища;
  - екологічний податок, збір за першу реєстрацію транспортного засобу; податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
  - збір за спеціальне використання природних ресурсів; туристичний збір; збір за місця

- для паркування транспортних засобів;
г) збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності; плата за користування надрами; соціальний податок.
6. Скільки загальнодержавних податків та зборів встановлено Податковим кодексом України?
а) 18; б) 19;
в) 7; г) 29.
7. Скільки місцевих податків і зборів встановлено Податковим кодексом України?
а) 4; б) 5;
в) 8; г) 14.
8. До загальнодержавних податків і зборів Податковим кодексом України в віднесено:
а) податок на доходи фізичних осіб;
б) плату за землю;
в) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
г) єдиний податок.
9. До місцевих податків і зборів в Податковим кодексом України віднесено:
а) екологічний податок;
б) плату за користування надрами;
в) туристичний збір;
г) збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
10. Основну фінансову базу Державного бюджету України 1990 р. становили:
а) податок з обороту та платежі з прибутку підприємств і організацій;
б) прибутковий податок з громадян та податок з обороту;
в) прибутковий податок з громадян та платежі з прибутку підприємств і організацій;
г) ресурсні платежі.
11. Принципи побудови та призначення податкової системи України визначено:
а) у Законі України „Про Державну податкову службу в Україні“;
б) у Законі України „Про систему оподаткування“;
в) у Законі України „Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами“;
г) у Податковому кодексі України.
12. В Україні податок з обороту та податок із продажу було скасовано:
а) у 1991 р.;
б) у 1992 р.;
в) у 1993 р.;
г) у 1994 р.
13. У податковій системі України податок на доходи підприємств (організацій) було замінено податком на прибуток:
а) в 1993 р. постановою Кабінету Міністрів України;
б) в 1994 р. Декретом Кабінету Міністрів України;
в) в 1995 р. рішенням Верховної Ради України;
г) в 1996 р. Указом Президента України.
14. У сучасній податковій системі України найбільшу питому вагу займає:
а) ПДВ;
б) акцизний податок;
в) податок на прибуток підприємств;
г) податок на доходи фізичних осіб.
15. Урівноваженість структури податкової системи України між прямими і непрямими податками, яка буде найбільш оптимальною, можна досягти за умови:
а) стабільної політичної та економічної ситуації в країні;
б) справедливого розподілу податкового тягаря між платниками податків;
в) збільшення доходів суб'єктів національної економіки;
г) розвитку лише підприємницької діяльності.

16. Який законодавчий акт регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів в Україні?:

- а) Конституція України;
- б) Закон України “Про систему оподаткування”;
- в) Закон України “Про державну податкову службу в Україні”;
- г) Податковий кодекс України.

17. „Податковий лаг” - це:

- а) часовий інтервал між упровадженими змінами податкового законодавства та очікуваними результатами (податковими надходженнями);
- б) тривалість адаптації нових норм податкового законодавства до об'єктивної реальності національної економіки;
- в) віддалена перспектива реалізації податкової політики;
- г) визначений час орієнтирів податкової політики.

18. Відповідно до Податкового кодексу України установа і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам податків, здійснюється:

- а) Президенти м України;
- б) Верховною Радою України;
- в) Кабінетом Міністрів України;
- г) обласними радами у межах їх законодавчо визначених повноважень.

19. Зміна положень Податкового кодексу України може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до:

- а) Законів України;
- б) Постанов Кабінету Міністрів України;
- в) Указів Президента України;
- г) Податкового кодексу України.

20. Рішення про встановлення місцевих податків і зборів згідно з Податковим кодексом України в межах своїх повноважень приймають:

- а) Верховна Рада АР Крим України;
- б) обласні ради;
- в) районні ради;
- г) сільські, селищні, міські ради.

Тема 3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки

Важливо зрозуміти роль, яку виконує податкова політика в економічній системі держави, її співвідношення з економічною політикою. При цьому насамперед слід з'ясувати сутність та критерії податкової політики, а також звернути увагу на те, що податкова політика держави здійснює суттєвий вплив на діяльність усіх суб'єктів господарювання. Тому необхідно визначити напрями податкової політики, проаналізувати фактори, що їх визначають. Доцільно враховувати, що податкова політика проводиться виходячи з певних принципів, які відображають її завдання, а це викликає необхідність виділення принципів та детального їх опрацювання.

Слід звернути увагу і на особливості податкової політики в період переходу до ринкових відносин, сутність податкового регулювання ринку, етапи становлення ринкової економіки і характер податкової політики на кожному з них та податкове стимулювання роздержавлення власності й приватизації. Окремо варто розглянути податковий вплив на ціни в умовах перехідної економіки та податкові важелі прискорення економічного зростання, стимулювання інвестицій, а також характер податкової політики в умовах дефіцитності бюджету та інфляції.

Тести:

1. Податкова політика – це:
  - а) формування доходів бюджету за рахунок постійних і тимчасових джерел;
  - б) діяльність держави у сфері оподаткування;
  - в) формування доходів бюджету за рахунок постійних джерел;
  - г) формування доходів держави за рахунок тимчасових джерел.
2. Податкова політика проводиться відповідно до принципів:
  - а) соціальна справедливість;
  - б) стабільність;
  - в) гнучкість;
  - г) усі відповіді правильні.
3. При економічному спаді доцільно проводити податкову політику:
  - а) стримуючу;
  - б) стимулюючу;
  - в) недискреційну;
  - г) правильна відповідь відсутня.
4. Відносно більше податкове навантаження на групи платників з великими доходами означає:
  - а) регресивне оподаткування;
  - б) пропорційне оподаткування;
  - в) прогресивне оподаткування;
  - г) правильна відповідь відсутня.
5. Стримуючу бюджетно-податкову політику доцільно проводити у випадку:
  - а) інфляції попиту;
  - б) інфляції пропозиції;
  - в) при економічному спаді;
  - г) правильні відповіді а) і в).
6. Відносно менше податкове навантаження на групи платників з великими доходами означає:
  - а) регресивне оподаткування;
  - б) пропорційне оподаткування;
  - в) прогресивне оподаткування;
  - г) правильна відповідь відсутня.
7. Зміни в податковій системі залежать від рішень уряду у проведенні:
  - а) дискреційної політики;
  - б) недискреційної політики;
  - в) прогресивної політики;

- г) пропорційної політики.
8. На теоретичному припущенні, що податкова система сама по собі має здатність автоматично впливати на економічний цикл ґрунтується:
- а) дискреційна політика;
  - б) прогресивна політика;
  - в) політика «вмонтованих стабілізаторів» або не дискреційна політика;
  - г) усі відповіді не правильні.
9. Вкажіть спеціальні податкові режими, визначені Податковим кодексом України:
- а) спеціальні економічні зони;
  - б) території пріоритетного розвитку;
  - в) спрощена система оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва;
  - г) фіксований сільськогосподарський податок.
10. Головними інструментами здійснення податкової політики є:
- а) Фонд нагромадження підприємств;
  - б) грошові фонди підприємств;
  - в) державний бюджет;
  - г) державні цільові фонди.

Тема 4. Ухилення від податків і перекладання податків

При вивченні теми необхідно розглянути механізм ухилення від податків, визначивши легальні і нелегальні шляхи, причини ухилення, загрози, які можуть мати місце при ухиленні від оподаткування. Більше уваги слід приділити податковим пільгам та податковим лазівкам як основним способам ухилення від податків.

Доцільним є з'ясування факторів, що сприяють податковим правопорушенням та виділити способи їх ліквідації.

При вивченні даної теми необхідно звернути увагу на безпосередню суть перекладання податків. Доцільно ознайомитися з основними концепціями в галузі перекладання податків. Також потрібно звернути увагу на типи перекладання: пряме і зворотнє. В кінцевому підсумку варто окреслити головні фактори, які впливають на процес і результати перекладання податків.

Тести:

1. Які існують типи перекладання податків?
  - а) пряме та зворотнє;
  - б) кадастровий, із джерела;
  - в) від продавця до споживача;
  - г) повне або часткове.
2. В чому полягає «песимістична» теорія перекладання податків?
  - а) залежно між ціною, податками та попитом;
  - б) податки зменшуються після досягнення критичного рівня оподаткування;
  - в) сплата податку перекладається на кінцевих споживачів;
  - г) якщо платник перекладає податок, то він має за це винагороду.
3. У праці, якого вченого («Основи фінансової науки») розповідається про методи ухилю від сплати податків:
  - а) Е.Селігман;
  - б) І.Озеров;
  - в) Л.Косса;
  - г) А.Буковецький.
4. Виявленнями злочинів у сфері оподаткування займається:
  - а) Служба безпеки України;
  - б) Податкова міліція;
  - в) Прокуратура України, СБУ, органи Державної митної служби;
  - г) Податкова міліція, органи Державної податкової служби України.
5. З метою викриття протиправних дій посадових осіб, що спрямовані на ухилення від сплати податків на доходи (прибутки), необхідно проаналізувати такі документи:
  - а) статут підприємства;
  - б) баланс підприємства;
  - в) податкові накладні;
  - г) журнал обліку співробітників.
6. Перекладання податків можливе:
  - а) при еластичному попиті;
  - б) при еластичній пропозиції;
  - в) при нееластичному попиті;
  - г) при нееластичній пропозиції.
7. До податкових злочинів відносять:
  - а) приховання валютного виторгу;
  - б) вибір вигідного місця реєстрації і здійснення господарської діяльності;
  - в) використання можливостей господарських договорів;
  - г) несплата податків та зборів.
8. До способів податкової оптимізації відносять:
  - а) завищення витрат на виробництво;
  - б) оформлення фіктивних документів на купівлю продукції;
  - в) вибір вигідного місця реєстрації і здійснення господарської діяльності;
  - г) пониження ставок податків та зборів.
9. Перекладання податків відбувається шляхом:
  - а) зменшення цін на розмір податку;
  - б) збільшення витрат на розмір податку;
  - в) збільшення цін на розмір податку;
  - г) зменшення витрат на розмір податку.
10. До легальних способів відхилення від оподаткування відносять:
  - а) використання кредитних ліній комерційних банків;

- б) приховання об'єктів оподаткування;
  - в) незаконне використання податкових пільг;
  - г) використання послуг конвертаційних центрів.
11. Не переслідується законом:
- а) приховання валютного виторгу;
  - б) завищення витрат на виробництво;
  - в) використання можливостей господарських договорів;
  - г) неподання податкових декларацій.
12. Відхилення від сплати податків це:
- а) процес, що здійснюється суб'єктом господарської діяльності за допомогою сукупності планових дій, об'єднаних у єдину систему, і передбачає вибір оптимальних варіантів фінансово-господарської діяльності з метою зменшення податкових платежів і збільшення прибутковості;
  - б) дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом заниження доходу й оцінки майна чи їхнього повного приховання;
  - в) збільшення цін на розмір податку, у результаті чого реальним платником податків стає покупець товару;
  - г) дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом завищення доходу й оцінки майна чи їхнього повного приховання.
13. Завищення витрат на виробництво дозволяє незаконно зменшити платежі з:
- а) податку на прибуток;
  - б) податку на додану вартість;
  - в) акцизного податку;
  - г) мита.
14. Захист порушених податкових прав відбувається:
- а) у Господарському суді;
  - б) на митниці;
  - в) на підприємстві;
  - г) у податковій міліції.
15. У результаті перекладання податку його носієм є:
- а) продавець товару;
  - б) покупець товару;
  - в) орган Державної податкової служби;
  - г) Пенсійний фонд.

Тема 5. Державна податкова служба України

Під час вивчення питань теми треба усвідомити, що від рівня організації податкової служби держави і налагодженості податкової роботи залежить життєздатність і надійність податкової системи. При цьому слід з'ясувати загальну структуру органів державної податкової служби України, звернути увагу на те, які функції вони виконують. Однією з основних функцій державних податкових органів є здійснення податкового контролю. Податковий контроль - це єдина система обліку платників податків, контроль за правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати податків і зборів до бюджету відповідного ріння. Податковий контроль здійснюється органами державної податкової служби разом з іншими контролюючими органами та органами виконавчої влади в межах повноважень зазначених органів та їх посадових осіб, встановлених законодавством. Правовим підґрунтям у діяльності органів державної податкової служби є такі нормативно – правові документи: Конституція України, Податковий кодекс України тощо.

Тести:

1. До контролюючих органів податковим кодексом України віднесено:
  - а) органи державної податкової служби;
  - б) митні органи;
  - в) органи прокуратури;
  - г) органами служби безпеки.
2. Колегії утворюються в:
  - а) ДПС України;
  - б) ДПС України, ДПС в Автономній Республіці Крим;
  - в) ДПС України, ДПС в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі;
  - г) ДПС України, ДПС в Автономній Республіці Крим, областях.
3. Органами стягнення, які уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах їх повноважень, є:
  - а) органи ДПС;
  - б) підрозділи податкової міліції;
  - в) митні органи;
  - г) органи прокуратури.
4. Яку функцію виконує ДПС України:
  - а) здійснення контролю за справлянням податкових платежів;
  - б) здійснює заходи щодо добору, розстановки, професійної підготовки кадрів;
  - в) роз'яснення порядку застосування нормативно-правових актів з питань оподаткування;
  - г) вносить пропозиції щодо вдосконалення податкового законодавства.
5. Начальника ДПП в районах, містах (крім Києва, Севастополя) призначає на посаду і звільняє з посади:
  - а) Президент України;
  - б) Кабінет Міністрів України;
  - в) Голова ДПС України;
  - г) Міністр фінансів України.
6. Необхідність створення Державної податкової служби України пов'язана з:
  - а) підвищенням виконавської дисципліни працівників органів державної податкової служби;
  - б) посиленням контролю за справлянням податкових платежів;
  - в) розвитком ринкової економіки;
  - г) вірні відповіді а) та в).
7. ДПС України підпорядковується:
  - а) Міністерству Фінансів України;

- б) Президенту України;
  - в) Кабінету Міністрів України;
  - г) Верховній Раді України.
8. Яку функцію виконує ДПС України:
- а) здійснення контролю за справлянням податкових платежів;
  - б) здійснює заходи щодо добору, розстановки, професійної підготовки кадрів;
  - в) роз'яснення порядку застосування нормативно-правових актів з питань оподаткування;
  - г) вносить пропозиції щодо вдосконалення податкового законодавства.
9. Органами стягнення, які уповноважені здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах їх повноважень, є:
- а) органи ДПС;
  - б) підрозділи податкової міліції;
  - в) митні органи;
  - г) органи виконавчої служби.
10. Голову ДПС України призначає на посаду і звільняє з посади:
- а) Президент України;
  - б) Прем'єр-міністр України;
  - в) Голова Верховної Ради;
  - г) Міністр фінансів України.
11. Начальника ДПП в районах, містах (крім Києва, Севастополя) призначає на посаду і звільняє з посади:
- а) Президент України;
  - б) Кабінет Міністрів України;
  - в) Голова ДПС України;
  - г) Міністр фінансів України.
12. Яке право має виключно начальник (заступник) ДПП:
- а) перевіряти виробничі, складські приміщення;
  - б) вилучати у підприємств документи, що засвідчують приховання (заниження) об'єктів оподаткування;
  - в) надавати інформацію з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків іншим органам державної влади;
  - г) вимагати від керівників підприємства усунення виявлених порушень податкового законодавства.
13. Структура ДПС затверджується:
- а) Президентом України;
  - б) Кабінетом Міністрів України;
  - в) Міністерством фінансів України;
  - г) Верховною Радою України.
14. Форми податкових декларацій (розрахунків) з місцевих податків та зборів згідно з Податковим кодексом України затверджує:
- а) Верховна Рада України;
  - б) Міністерства та відомства в межах визначених Податковим кодексом України;
  - в) Кабінет Міністрів України;
  - г) Центральний орган державної податкової служби.
15. Податковим кодексом України передбачено такі обов'язки платників податків:
- а) стати на облік або зареєструватися в податковому органі;
  - б) самостійно обчислювати суми податкових платежів;
  - в) за методикою, затвердженою Мінфіном України, вести облік тимчасових та постійних податкових рівниць;
  - г) представляти в податкові органи необхідні документи, пояснення, довідки.
16. Податковим кодексом України передбачено такі права платників податків:

- а) вести в установленому порядку облік доходів і витрат;
- б) обирати метод ведення податкового обліку;
- в) одержувати відстрочку, розстрочку, податковий кредит;
- г) давати пояснення з питань оподаткування у випадках, передбачених законами.

17. У випадку неоднозначного (множинного) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу, рішення:

- а) приймається на користь контролюючого органу;
- б) приймається на користь платника податків;
- в) узгоджується контролюючим органом з платником податків;
- г) вирішується у судовому порядку.

18. Вкажіть права, які відповідно до Податкового кодексу надаються головам державних податкових служб, начальникам ДПІ та їх заступникам:

- а) звертатись до суду;
- б) надсилати платникам податків письмові запити щодо надання засвідчених належним чином копій документів;
- в) визначати суми податкових та грошових зобов'язань платників податків;
- г) застосовувати до платників податків фінансові (штрафні) санкції.

19. Вкажіть права, які відповідно до Податкового кодексу надаються посадовим особам органів державної податкової служби:

- а) надавати інформацію з ДРФО;
- б) отримувати у платників податків копії документів;
- в) складати стосовно платників податків протоколи про адміністративні правопорушення;
- г) здійснювати контроль за наявністю свідоцтв про державну реєстрацію СПД.

Тема 6. Облік платників податків і податкових надходжень

При вивченні теми необхідно чітко усвідомити мету, завдання, основне призначення, розглянути складові обліку платників податків і податкових надходжень, окреслити напрямки їх вдосконалення. Важливо чітко окреслити об'єкти, коло суб'єктів, які приймають безпосередню участь у даних процесах та визначати функції, які безпосередньо покладаються на таких суб'єктів.

Тести:

1. Автоматизована система "Єдине вікно подання електронної звітності" має забезпечити:
  - а) подання звітності в електронному вигляді до державних установ;
  - б) підтримку роботи центрів сертифікації ключів;
  - а) актуальною-інформацією всіх користувачів щодо форматів та структури електронних документів;
  - г) доступ до всіх інформаційних ресурсів органів державної влади.
2. Взяття на облік або реєстрації в органах державної податкової служби підлягають:
  - а) резиденти;
  - б) громадяни України;
  - в) нерезиденти;
  - г) всі платники податків.
3. Заява про взяття на податковий облік відокремленого підрозділу платника податків за неосновним місцем обліку подається у відповідний податковий орган:
  - а) протягом 10 робочих днів після створення відокремленого підрозділу;
  - б) протягом 5 робочих днів після створення відокремленого підрозділу;
  - в) на наступний день після створення відокремленого підрозділу;
  - г) в день створення відокремленого підрозділу.
4. Особи, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків обліковуються за:
  - а) податковими номерами;
  - б) прізвищем, ім'ям, по батькові;
  - в) номером та серією паспорта;
  - г) прізвищем, ім'ям, по батькові і серією та номером діючого паспорта.
5. Орган ДПС може відмовити фізичній особі в розгляді документів, поданих для взяття на облік особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність за таких умов:
  - а) наявності обмежень на провадження незалежної професійної діяльності, встановлених законодавством;
  - б) коли документи подані за неналежним місцем обліку;
  - в) коли фізична особа вже взята на облік як самозайнята особа;
  - г) коли фізична особа повторно подає документи для взяття на облік.
6. Інформаційна база ДРФО містить такі дані:
  - а) джерела доходів, об'єкти оподаткування, сума доходів, сума податків, податкова знижка, податкові пільги;
  - б) джерела доходів, об'єкти оподаткування, сума доходів, сума податків;
  - в) об'єкти оподаткування, сума доходів, податкові пільги;
  - г) об'єкти оподаткування, сума доходів, сума податків.
  - д) податкова знижка, податкові пільги.
7. Достовірність даних про платників податків в Єдиному банку даних про платників податків - юридичних осіб та Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, в реєстрі платників податку на додану вартість, реєстрі неприбуткових організацій та інших реєстрах, що формуються та ведуться органами ДПС, забезпечує:
  - а) лише центральний орган державної податкової служби;
  - б) Міністерство фінансів України;
  - в) органи ДПС;
  - г) Кабінет Міністрів України.
8. Вкажіть інформацію, що надходить відповідно до Податкового кодексу від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності державної податкової служби:

а) про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків;

б) про застосування реєстраторів розрахункових операцій;

в) про експортні та імпорتنі операції платників податків;

г) про фінансово-господарські операції платників податків.

9. Облік платників податків в органах ДПС ведеться за податковими номерами, порядок визначення яких встановлюється:

а) Міністерством фінансів України;

б) центральним органом ДПС;

в) державною службою України за місцем реєстрації;

г) Кабінетом Міністрів України.

10. У разі прийняття рішення про переведення великого платника податків на облік у спеціалізовану державну податкову інспекцію органи ДПС зобов'язані здійснити взяття на облік/зняття з обліку платника податків

а) на наступний робочий день, після прийняття рішення;

б) протягом 10 календарних днів після прийняття рішення;

в) протягом 20 календарних днів після прийняття рішення;

г) протягом місяця.

11. Зміна до облікових даних платників податків може бути внесена на основі

а) інформації органів державної реєстрації;

б) інформації банків та інших фінансових установ про відкриття (закриття) рахунків платників податків;

в) рішення суду, що набрало законної сили;

г) інформації, що надається платниками податків.

12. Повідомлення про відкриття або закриття рахунка платника податків банки зобов'язані надіслати до органу ДПС

а) на наступний робочий день, після відкриття/закриття рахунка;

б) протягом 3 робочих днів з дня відкриття/закриття рахунка (включаючи день відкриття/закриття);

в) протягом 10 календарних днів після відкриття/закриття рахунка;

г) протягом 20 календарних днів після відкриття/закриття рахунка.

13. Припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця чи незалежної професійної діяльності фізичної особи дійсне у разі

а) визнання фізичної особи недієздатною;

б) смерті фізичної особи;

в) заборони судом фізичній особі провадити підприємницьку діяльність або незалежну професійну діяльність;

г) зміни податкової адреси фізичної особи.

14. Основні документи на підставі яких проводиться нарахування платежів в особових рахунках платників надходять від:

а) органів державної казначейської служби;

б) фінансових органів;

в) платників податків;

г) банків.

15. Який документ засвідчує взяття на облік платника податків в податковому органі:

а) заява ф. №1- ОПП;

б) довідка ф. №4 - ОПП;

в) Свідоцтво про державну реєстрацію;

г) ідентифікаційний номер (код).

16. Облікова справа платника податків формується з наступних частин:

а) вступна, реєстраційна;

б) описова, звітна;

в) реєстраційна, звітна;

г) звітна.

17. Особові рахунки платників які перебувають на податковому обліку відкриваються:

а) з моменту взяття на облік;

б) з початку року;

в) з моменту нарахування податку;

г) з моменту сплати податку.

18. Великий платник податків, після взяття його на облік за новим місцем обліку, зобов'язаний:

а) сплачувати податки, подавати податкову звітність та виконувати інші обов'язки за

- новим місцем обліку;
б) сплачувати податки, подавати податкову звітність та виконувати інші обов'язки за попереднім місцем обліку;
в) подавати податкову звітність, за новим місцем обліку, сплачувати податки за старим місцем обліку;
г) подавати податкову звітність, за старим місцем обліку, сплачувати податки за новим місцем обліку.
19. Податковим кодексом передбачені такі вдосконалення системи обліку платників податків:
а) створення системи обліку в розрізі платників податків, їх відокремлених підрозділів та об'єктів оподаткування;
б) створення правового забезпечення системи автоматичної реєстрації громадян України, як платників податків, за даними органів реєстрації актів громадянського стану;
в) створення окремого реєстра фізичних осіб - платників податків, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника;
г) організація автоматизованої обробки інформації про сплату податків та інших обов'язкових платежів фізичними особами в режимі комп'ютерної мережі.
20. Яка періодичність формування Реєстру великих платників податків?
а) один раз на два роки; б) постійно;
в) один раз на рік; д) щоквартально.
21. Порядок формування Реєстру великих платників податків на відповідний рік визначається:
а) центральним органом ДПС за погодженням з Міністерством фінансів України;
б) центральним органом ДПС; в) спеціалізованим органом ДПС;
г) Міністерством фінансів України.
22. Який документ надсилається кожному великому платнику податків після включення до Реєстру великих платників податків?
а) інформаційний лист про включення до Реєстру ВПП;
б) повідомлення про включення до Реєстру ВПП;
в) рішення про зміну місця обліку у зв'язку з включенням до Реєстру ВПП;
г) Реєстр великих платників податків.
23. Щодо великих платників податків, які самостійно не стали на облік у спеціалізованому органі державної податкової служби, рішення про зміну основного місця обліку та переведення їх на облік у спеціалізовані чи інші органи державної податкової служби має право приймати:
а) спеціалізований орган ДПС; б) центральний орган ДПС;
в) Міністерство фінансів України; г) Головне управління податкової міліції.
24. Особові рахунки платників перевіряються:
а) 1 раз в місяць; б) 1 раз в квартал; в) 1 раз в рік; г) 1 раз на 2 роки.
25. Номер особового рахунку з обліку податкових надходжень фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності повинен відповідати:
а) ідентифікаційному коду з Єдиного банку даних;
б) ідентифікаційному коду з Державного реєстру фізичних осіб;
в) ідентифікаційному коду з Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України;
г) порядковому номеру, що діє протягом поточного року.
26. Звірка розрахунків з бюджетом провадиться:
а) щорічно станом на 1 січня; б) щомісячно станом на 1-ше число;
в) щоквартально станом на 1-ше число першого місяця кварталу; г) щороку станом на 31 грудня.

27. Звірка даних реєстру ф. 25 проводиться:

- а) щорічно станом на 1 січня;
- б) щомісячно станом на 1-ше число;
- в) щоквартально станом на 1-ше число першого місяця кварталу;
- г) щороку станом на 31 грудня.

28. У разі наявності недоплати (недоїмки) з бюджетних платежів по особовому рахунку платника в автоматичному режимі нараховується:

- а) пеня;
- б) штрафна санкція;
- в) пеня і штрафна санкція;
- г) фінансова санкція.

Тема 7. Мито

При вивченні теми слід звернути увагу на кілька аспектів: по-перше, необхідно визначити ознаки мита, що дозволяють класифікувати його як непрямий податок; по-друге, слід з'ясувати, що мито є не тільки джерелом формування доходів бюджету, але й інструментом регулювання зовнішньоекономічних зв'язків у державі; по-третє, мито відноситься до категорії непрямих податків, але має певні особливості в адмініструванні; по-четверте, застосовуються різні види мита залежно від пріоритетів зовнішньої та внутрішньої політики держави. Окрім того, необхідно з'ясувати порядок визначення митної вартості товару, оскільки від цього залежить правильність нарахування та сплати мита. Слід приділити увагу питанням організації митної справи в Україні, здійснення митного контролю, зони митного контролю, контрабанда, транзит.

Задача № 1

У січні поточного року лікєро – горілчаний завод реалізував:

№ п/п	Найменування підакцизного товару	Собівартість 1 пляшки, грн.	Норма прибутку, %	Кількість, шт	Вміст спирту, %
1.	Горілка 0,5	125,3	25	10000	40
2.	Коньяк 0,7	290,1	30	5000	60
3.	Пиво 0,5	44,3	15	35000	-

Визначити суму акцизного податку та ПДВ, яку підприємство сплатить до бюджету.

Задача № 2

Малим підприємством „Промінь” у квітні поточного року ввезено водонепроникне взуття з підшвою і верхом з гуми, що було придбано в Німеччині, у кількості 30 пар. вартість одиниці виробу – 50 євро за штуку.

Необхідно обчислити суму мита, що підлягає сплаті в бюджет.

Примітка: ставка мита – 10%, курс євро – 33,20 грн. за 1 євро.

Задача № 3

Підприємство імпортує на територію України ювелірні вироби. Митна вартість партії цих ювелірних виробів складає 10000 дол. США. Курс долара на момент митного оформлення становив 28,0 грн. за 1 дол. США. Ставка ввізного мита – 50%. Розрахувати суму мита, ПДВ, яке сплатить підприємство під час перетину кордону.

Задача № 4

На територію України ввозиться 15000 пляшок горілки. Об'єм однієї пляшки – 0,7 л., міцність горілки 40%. Розрахувати суму мита.

Задача № 5

Підприємство – резидент імпортує в Україну партія вина – 100 пляшок по 0,5 л. Ставка акцизного податку становить 0,01 грн. за 1 л. вина. Ставка ввізного мита становить 2,5 євро за 1 л. Курс євро – 33,2 грн. Вартість контракту – 180 дол. США. Курс 1 дол. США – 28,0 грн. Розрахувати суму акцизного податку і ПДВ, мита, яку сплатить підприємство при перетині кордону.

Задача № 6

Підприємство купило машину „Ford” 2015 р. випуску за 8000 дол. США. Об'єм циліндра двигуна – 2500 см³. Ставка ввізного мита – 25%. Ставка акцизного податку 2 євро за 1 см³ об'єму циліндрів двигуна. Курс 1 дол. США на дату оформлення ВМД – 28,0 грн. Курс євро – 33,2 грн.

Задача № 7

Підприємство виготовило та реалізувало тютюнові вироби (цигарки без фільтру) в розмірі 45623 шт. Розрахувати суму акцизного податку за ставками у твердих сумах з одиниці товару, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача № 8

Максимальна роздрібна ціна на сигарети з фільтром становить 48,46 грн., без ПДВ і акцизного податку – 16,36 грн. Фактичний обсяг реалізації – 5000 пачок (або 100000 штук) сигарет. Визначити податкове зобов'язання з акцизного податку одночасно у відсотках до обороту з реалізації та у твердих сумах за 1000 штук.

Задача № 9

Відповідно до виписки з відомості реалізації по АТ „Сармат”, що займається виробництвом пива, за травень місяць поточного року є такі дані:

Покупці	Кількість реалізованої продукції	Вартість продукції за вільними цінами, включаючи ПДВ, грн.	Дата оплати рахунків
1. ТОВ „Ватра”	16000 л	2400,0	09.05
2. Оптова база м. Дніпропетровськ	34400 л	48000,0	10.05
3. Фірмовий магазин „Сармат”	130000 л	18200,0	21.05
4. Приватне підприємство „АРТ”	8000 л	3600,0	24.05

Необхідно обчислити оподатковуваний оборот за травень місяць поточного року; вирахувати суму акцизного податку; скласти розрахунок податку (на спеціальному бланку або за допомогою ПК „Податкова звітність”).

Тема 8. Акцизний податок

При вивченні теми необхідно звернути увагу на те, що акцизний податок є одним з непрямих податків, оскільки він включається до ціни товарів і сплачується в кінцевому підсумку покупцем, а не виробником товарів. Його відносять до категорії специфічних акцизів, тобто стягнення податку провадиться за диференційованими ставками і окремих груп товарів. Окрім того, необхідно з'ясувати, у чому полягають головні відмінності акцизного податку від ПДВ. При цьому потрібно усвідомити, що на відміну від ПДВ акцизним податком оподатковуються виключно товари і не оподатковуються роботи та послуги. Об'єктом оподаткування є повна вартість товарів (якщо ставки встановлені у відсотках), тоді як ПДВ нараховується тільки на її частину - додану вартість. Кожна група підакцизних товарів має визначену ставку, тоді як ПДВ стягується за універсальною ставкою.

При вивченні елементів акцизного податку та методики його розрахунку необхідно звернутися Податкового кодексу України, в якому зазначається перелік підакцизних товарів, ставки акцизного податку та методика їх застосування.

Щодо сплати даного податку потрібно з'ясувати, що строки сплати акцизного податку залежать від групи підакцизного товару. Інший порядок сплати акцизного збору передбачений при ввезенні (пересиланні) підакцизних товарів на митну територію України: акцизний податок сплачується одночасно зі справлянням мита і митних зборів або під час митного оформлення товарів. Формою податкової звітності з акцизного збору є розрахунок, строк подання якого регламентується, нормами кодексу.

Задача 1.

ВАТ „Зорепад” придбало за кордоном 1000 пляшок горілки по 0,5 літра з вмістом спирту 60%. Митна вартість товару, включаючи витрати на доставку до кордону 3050 доларів США. Курс НБУ на дату подачі вантажної митної декларації: 1 долар = 28,0 грн.

Необхідно визначити, які податки сплатить підприємство при перетині кордону.

Задача 2.

Підприємство реалізувало транспортні засоби:

Об'єм двигуна (куб.см.)	Рік випуску	Ціна без ПДВ і акцизного податку, тис.грн.
1500	2017	76,0
2200	2019	93,0

Необхідно визначити суму ПДВ і акцизного податку по кожному транспортному засобу, якщо 1 євро = 33,20 грн.

Задача 3.

На підставі наступних даних необхідно визначити ПДВ та акцизний податок, який сплатить суб'єкт господарювання в процесі реалізації тютюнових виробів та вказати терміни сплати.

Підприємство за січень місяць одержало наступні показники:

1. Оптова ціна – 48,5 грн. за 1 пачку сигарет з фільтром.
2. Реалізовано протягом місяця 300 пачок сигарет по 20 шт. в пачці.
3. Вартість сировини і матеріалів 16620,0 грн., в тому числі ПДВ.

Задача 4.

Підприємство ввозить на митну територію України уайт-спірит в обсязі 3 т. на суму 950,0 доларів США та бензин моторний марки А – 80 (з вмістом свинцю більш як 0,013 г/л) в кількості 15 т. на суму 17800,0 доларів США.

Необхідно визначити які податки сплатить платник та їх розмір, якщо 1 долар – 28,0 грн., 1 євро 33,20 грн.

Задача 5.

Фізична особа Цера В.П у січні поточного року придбав наступні підакцизні товари:

Код товару за УКТ ЗЕТ	Назва товарів згідно коду УКТЗЕД	Обсяг/одиниці виміру
2208 20	Коньяк (100%)	320 л
2402 20 90 21	Сигарети з фільтром	2000 шт.
8703 23 11 30	Нове авто „MAZDA”	об'ємом циліндрів двигуна 2900 куб. см
8703 23 9011	Авто, що використовувалось „Лада” (2011 р. випуску)	об'ємом циліндрів двигуна понад 2000 куб. см

Необхідно визначити суму акцизного податку до сплати та заповнити податкову декларацію з податку.

Довідкові дані: Цера В.П (код ДРФО – 2568791245), код основного виду економічної діяльності (за КВЕД) – 51.15.0, ПП директора – Цера В.П., код ДРФО – 2541365892; ПП бухгалтера – Кушнір Л.Д., код ДРФО – 2658142547; індивідуальний податковий номер – 5412111425, що знаходиться за адресою м. Чернівці, вул. Головна, 218.

Офіційний курс НБУ: 1 євро – 33,2 грн.

Тема 9. Податок на додану вартість

При вивченні теми слід з'ясувати сутність ПДВ як непрямого податку, що сплачується до бюджету на кожному етапі просування товару від виробника до споживача. У цьому контексті доцільно розглянути відмінності ПДВ від інших видів універсальних акцизів, які використовувались чи використовуються у світовій практиці оподаткування. Доречно з'ясувати, що являє собою додана вартість та як вона визначається.

При визначенні категорій платників податку, операцій, що є об'єктом оподаткування, ставок податку та інших його елементів, слід керуватися нормами Податкового кодексу України. Слід з'ясувати зміст та спрямованість пільг із ПДВ, звернувши увагу на: перелік операцій, звільнених від оподаткування, але в більш широкому розумінні до пільг можна віднести і застосування нульової ставки до окремих видів операцій, і виключення деяких операцій з об'єкта оподаткування ПДВ; пільги можуть мати стимулювальну чи соціальну спрямованість. Необхідно усвідомити методику обчислення ПДВ, яка використовується у вітчизняній практиці справляння податку, правильно визначити податкове зобов'язання і податковий кредит, застосування в практиці податкових інспекцій – контроль за правильністю нарахування і своєчасністю сплати ПДВ. Суттєве значення для правильного нарахування податку мав визначення дати виникнення податкових зобов'язань платника та його права на податковий кредит, що відбувається за певними правилами. Необхідно звернути увагу і на особливості застосування касового методу визначення податкових зобов'язань та податкового кредиту. При вивченні цього питання важливо усвідомити алгоритм розрахунку суми податку, що підлягає сплаті до бюджету та наявний порядок відшкодування податку з бюджету.

При вивченні матеріалу потрібно розглянути строки сплати ПДВ та подання декларацій.

Задача № 1

Підприємство придбало 110 холодильників по 1530 грн. за кожний (в т.ч. ПДВ). Випустило і реалізувало 150 запчастин за ціною реалізації 68 грн. за одиницю (в т.ч. ПДВ). У кінці кварталу було продано 105 холодильників по 1735 грн. за кожен (в т.ч. ПДВ).

Визначити оподатковуваний оборот та суму ПДВ, що сплачується до бюджету

Задача № 2

Виробниче об'єднання у березні реалізувало продукції на загальну суму 160200 грн. (в т.ч. ПДВ), в т.ч. 70000 грн. товари спеціального призначення для інвалідів за переліком встановленим КМУ.

Вартість придбаних матеріалів, які відносяться на витрати виробництва 64000 грн. (без ПДВ).

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в бюджет.

Задача № 3

Виробниче об'єднання „Смарагд” займається виготовленням та реалізацією ювелірних виробів. У березні поточного року об'єднанням було виготовлено 1250 золотих обручок. Для формування ціни одиниці продукції є наступні дані (грн.):

- витрати на придбання сировини – 171,0;
- заробітна плата – 115,0;
- інші витрати – 53,0;
- амортизаційні відрахування – 18,5.

Норма рентабельності – 45%.

Відповідно до облікових даних у березні поточного року було реалізовано:

1. Спеціалізованому магазину „Перлина” – 82 одиниці.
2. Ювелірному магазину „Яшма” – 50 одиниць.
3. На експорт – 35 одиниць.

Необхідно сформувати відпускну ціну одиниці виготовленої продукції, вирахувати суму ПДВ, яка підлягає сплаті в бюджет, вказати строки сплати.

Задача № 4

Підприємство „Оптика” займається виготовленням і реалізацією окулярів двох видів для поліпшення зору та окулярів від сонця. Ціна реалізації окулярів для поліпшення зору (в т.ч. ПДВ) – 60 грн./шт., норма рентабельності – 20%; 40% собівартості складає сировина (без ПДВ), закуплена у постачальників. Собівартість окулярів від сонця – 770 грн./шт. (без ПДВ), норма рентабельності – 15 %, вартість сировини без ПДВ – 460 грн. За звітний період було реалізовано 100 окулярів для поліпшення зору та 160 окулярів від сонця.

Визначити суму ПДВ, яку підприємство повинне сплатити до бюджету.

Задача № 5

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, або податкове відшкодування з підприємства при наступних умовах:

- а) отримано передоплату за поставку продукції по контракту №1 1700 грн. (в т.ч. ПДВ);
- б) відвантажено продукції за контрактом №2, оплата за яку надійде у наступному кварталі на суму 2300 грн. (в т.ч. ПДВ);
- в) відвантажено продукції за контрактом №3 на суму 4700 грн. (в т.ч. ПДВ) з оплатою у наступному кварталі;
- г) перераховано постачальнику за отриману протягом кварталу продукцію вартістю 4200 грн., в т.ч. ПДВ.

Задача № 6

Визначити величину ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету. Підприємство реалізувало різні види продукції. При цьому були здійснені наступні операції:

1. Закуплено сировину на виготовлення продуктів дитячого харчування на суму 35000 грн. (у т.ч. ПДВ).
2. Реалізоване дитяче харчування на суму 40000 грн.
3. Придбано устаткування для подальшого перепродажу на суму 10500 грн. (у т.ч. ПДВ).
4. Придбано верстати, що будуть використовуватися для виробництва товарної продукції на суму 30000 грн. (у т.ч. ПДВ).
5. Відвантажено товарну продукцію на суму 35000 грн. (без ПДВ).
6. Міській лікарні для годування хворих безкоштовно передані продукти харчування на загальну суму 2300 грн.
7. Оплачено вартість державних платних послуг на суму 150 грн.
8. Виплачено винагороду працівникам підприємства в сумі 1800 грн.

Задача № 7

Визначити величину ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету. Підприємство за звітний період здійснило наступні операції:

1. Продано товарів на митній території України на суму 50000 грн. (без ПДВ).
2. Закуплено сировину (в т.ч. ПДВ) на виготовлення товарів спеціального призначення для інвалідів війни на суму 18000 грн.
3. Реалізовано продукцію для інвалідів на суму 28000 грн. (без ПДВ).
4. Виплачено заробітну плату в сумі 22000 грн.
5. Відвантажено товарну продукцію на суму 45000 грн. (без ПДВ).
6. Перерахована постачальнику передоплата за матеріали, вартість яких становить 36000 грн. (в т.ч. ПДВ)
7. Зданий в оперативну оренду цех. Отримана орендна плата в суму 9000 грн. (в т.ч. ПДВ)

Задача № 8

ТОВ „Ритм” у квітні поточного року здійснило такі господарські операції:

№ з/п	Дата	Зміст операції	Кількість	Одиниця виміру	Ціна за од. (без ПДВ), грн.
1	01.04	ПП В.Н. Петрову, який є платником ПДВ, реалізовано товари (оплата готівкою):	20	ящ.	20
		- цвяхи,	75	бан.	5
		- клей,	25	бан.	7
		- фарба			
2	01.04	Фірмі „Лана” відвантажено товар (оплата за нього надійшла 05.04):	100	шт.	60
		- сукні жіночі, - зошити шкільні.	1000	шт.	0,40
3	01.04	Кінцевим споживачам (фізичним особам) реалізовано товари (оплачено готівкою):	25	шт.	20
		- оподатковувані ПДВ (за ставкою 20%),	2000	шт.	60
		- звільнені від сплати ПДВ.			
4	05.04	Від ТОВ „Електа” одержано за бартерним контрактом порошок пральний в ящиках (тара, яка підлягає поверненню, вартість - 100 грн. зустрічну поставку відповідно до бартерного контракту ТОВ „Ритм” здійснить у травні.	1000	пачок	4
5	07.04	ТОВ „Лан” перераховано аванс за сировину	-	-	1500

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті у бюджет за звітний період, заповнивши податкові накладні, відобразивши операції в реєстрі отриманих та виданих податкових накладних та заповнивши декларацію по ПДВ.

Тема 10. Податок на прибуток підприємств

При вивченні теми необхідно керуватися нормами Податкового кодексу України та приділити увагу основним поняттям: об'єкт оподаткування, доходи, витрати, основні фонди, амортизацію.

Доцільно враховувати, що підприємство повинно вести податковий облік, дані якого підтверджуються первинними документами і даними бухгалтерського обліку. Податковий облік обов'язково повинен бути пов'язаний з бухгалтерським.

При розгляді порядку заповнення податкової декларації з податку на прибуток підприємств необхідно керуватися Порядком складання Декларації про прибуток підприємства, затвердженим ДПС України від 21.11.11 р. № 37 (зі змінами та доповненнями).

Задача № 1

За III квартал поточного року підприємством „Прогрес” одержано такі показники:

1. Виручку від реалізації продукції із вирахуванням ПДВ у сумі 398000 грн.;
2. Собівартість реалізованої продукції – 310018 грн.;
3. Виручка від реалізації основних фондів – 19525 грн.;
4. Сплачено до бюджету за звітний період авансову суму податку на прибуток – 6900 грн.

Розрахувати суму податку на прибуток підприємства за звітний період.

Задача № 2

Визначити величину податку на прибуток, що підлягає сплаті підприємством у бюджет, якщо відомо, що у I кварталі:

1. Доходи від реалізації товарів, послуг, робіт (без ПДВ) становлять 65000 грн.
2. Доходи від підсобного господарства – 7860 грн.
3. Доходи, не враховані в обчисленні валового доходу періодів, що передують звітному, та виявлені у звітному періоді склали 3700 грн.
4. Сума штрафів, неустойки та пені, отриманих за рішенням суду – 2350 грн.
5. Сума витрат у зв'язку з підготовкою і веденням виробництва – 23900 грн.
6. Витрати на відрядження, документально підтверджені – 900 грн.
7. Сплата штрафу контрагенту – 1000 грн.
8. Амортизаційні відрахування – 1500 грн.

Задача № 3

Визначити величину податку на прибуток, що підлягає сплаті підприємством у бюджет, якщо відомо, що у II кварталі:

1. Доходи від реалізації товарів, послуг, робіт (без ПДВ) становлять 30000 грн.
2. Прибуток від продажу валюти – 1000 грн.
3. Сума штрафів, неустойки та пені, отриманих за рішенням суду – 1500 грн.
4. Витрати на придбання патенту – 250 грн.
5. Витрати на оплату навчання у вузі за фахом підприємства сина директора – 2500 грн.
6. Кошти, що надійшли у вигляді міжнародної технічної допомоги – 1200 грн.
7. Суми витрат, пов'язаних з підготовкою, веденням та організацією виробництва – 11000 грн.
8. Сплачено податок з реклами – 700 грн.
9. Амортизаційні відрахування – 1400 грн.

Задача № 4

Підприємство „Левар” виготовляє металовироби. Має на балансі цех вартістю на початок звітного періоду 25000 грн. За звітний період підприємство реалізувало виробів на

10000 грн. (без ПДВ). Купило вантажний автомобіль за 5600 грн. для виробничих потреб. Витратило на відрядження для водія, що переганяв автомобіль, 420 грн. Витратило металу на виготовлення виробів на 2500 грн. Виплатило заробітну плату 2300 грн. Закупило каталог (спеціальна література) на 40 грн. Отримало фінансову допомогу від пов'язаної особи 2100 грн. Також підприємство сплатило податок на прибуток за минулий період 800 грн. Обрахувати податок на прибуток, який сплатить підприємство до бюджету.

Задача № 5

Підприємство „Кераміка” випускає керамічний посуд. На балансі підприємства знаходиться офіс із балансовою вартістю 12000 грн. Виручка від реалізації за звітний період – 35000 грн. (у т.ч. ПДВ); витрати на сировину, електроенергію склали 4000 грн.; фонд оплати праці – 1800 грн.; податок, сплачений за землю – 60 грн. Отримано дивідендів з іншої організації на суму 400 грн. у вигляді акцій. Розрахувати податок на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача № 6

Підприємство „Схід” здійснює торговельну діяльність. Доходи від реалізації продукції без ПДВ у II кварталі поточного року склали 37000 грн. Одержані штрафи за рішенням арбітражного суду склали 1500 грн. Витрати, пов'язані з виробництвом продукції – 18300 грн. Перераховано неприбутковій організації – 1500 грн. амортизаційні відрахування склали 2700 грн. вартість придбаного торгового патенту – 400 грн. Оподатковуваний прибуток за попередній звітний період 20000 грн.

Задача № 7

Адвокатська контора „Закон” надає юридичні послуги. Орендує приміщення площею 20 м². Сплачує орендну плату 1 дол. США за м² в місяць. Має легковий автомобіль для службових цілей, вартістю 5000 грн., крім того, офісні меблі, телефони, ксерокс, комп'ютер вартістю на початок звітного періоду 8000 грн. За звітний період фірма отримала 45000 грн. (у т.ч. ПДВ) за надання послуг. Виплатила заробітну плату 4000 грн. Придбала акції на 1000 грн. Розрахувати податок на прибуток, що належить сплаті до бюджету.

Задача № 8

1. За даними практичного заняття обчислити суму податку на прибуток, яку необхідно підприємству сплатити до бюджету.

2. Скласти декларацію з податку на прибуток підприємства за звітний період.

ТОВ „Альфа” за I квартал поточного року здійснило такі операції:

- 1) підприємство одержало передоплату за товар за договором № 345 (12080,0 грн., крім того ПДВ – 2416,0 грн.);
- 2) підприємство за договором № 77/Б одержало послуги виробничого призначення на суму 6000,0 грн., крім того, ПДВ – 1200,0 грн.;
- 3) реалізовано товари – 95000,0 грн.;
- 4) перераховано кошти за передплату періодичного видання для бухгалтерії -1300 грн.;
- 5) витрати на інформаційне забезпечення господарської діяльності платника податку – 450,0 грн.;
- 6) за договором №67 надало замовнику послуги (підписано акт виконаних робіт) на суму 10000,0 грн., крім того ПДВ – 2000,0 грн., а оплати за них ще не одержано;
- 7) одержано дивідендів від резидента – 1420,0 грн.;
- 8) сплачено штраф за рішенням господарського суду – 357,0 грн.;
- 9) одержано доходи від оренди приміщень – 12436,0 грн.;
- 10) придбано сировину і матеріали виробничого призначення – 65940,0 грн., в т.ч. ПДВ;
- 11) одержано безповоротну фінансову допомогу – 3250,0 грн.;
- 12) за звітний період підприємство:

- нарахувало заробітну плату працівникам, зайнятих у виробництві у розмірі 12500,0 грн.;
- здійснило нарахування на фонд оплати праці на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – 450,0 грн.;

13) витрати на гарантійне обслуговування – 2860,0 грн.;

14) одержано дивідендів від нерезидента – 1105,0 грн.;

15) витрати на вдосконалення технології – 2050,0 грн.;

16) підприємство звернулося з позовом до суду. Сума сплаченого в минулому кварталі державного мита склала 2000,0 грн. За рішенням суду відповідач у поточному податковому періоді відшкодував позивачу суму зазначених збитків, у т.ч. мито – 2000,0 грн. та штраф – 1000,0 грн.;

17) витрати на організацію святкування річниці заснування товариства – 2500,0 грн.;

18) витрати на службові відрядження адміністративного апарату – 850,0 грн.;

19) на кінець звітної періоду на банківському рахунку у підприємства значилось 100000,0 російських рублів. Курс НБУ на останній день – 0,23 грн. за 1руб., балансова вартість валюти – 19000,0 грн.;

20) здійснено ремонт основних виробничих засобів на суму 12000 грн.

21) одержано суму страхового відшкодування – 3800,0 грн.;

22) одержано оренду плати за надані офісні приміщення 3200 грн. (в т. ч. ПДВ);

23) за звітний квартал підприємством сплачено наступні податки та збори:

- плата за землю – 300,0 грн.;

- екологічний податок – 255,0 грн.;

24) витрати страхування загальновиробничого процесу – 950,0 грн.;

25) в поточному кварталі минув строк позовної давності за кредиторською заборгованістю за отримані раніше товари на суму 5000,0 грн.;

26) підприємство в звітному кварталі:

- одержало, але не оплатило послуги на 5000,0 грн., крім того ПДВ – 1000,0 грн.;

- сплавило постачальнику за надані послуги з дослідження ринку в сумі – 2000,0 грн., крім того ПДВ – 400,0 грн.;

27) вартість товарів добровільно передані протягом звітної періоду неприбутковій організації на суму 3700,0 грн.

28) витрати на передпродажну підготовку товарів – 3680,0 грн.;

29) виплачено дивіденди акціонерам на суму 18100 грн.;

30) підприємство продало 10000 дол. США. Курс НБУ на дату продажу – 8,05 грн. за 1 дол. США. Балансова вартість перерахованої валюти – 84000,0 грн.;

31) підприємство перерахувало передоплату постачальникам:

- 40000,0 грн., крім того, ПДВ – 8000,0 грн., за матеріали;

- 15000,0 дол. США – за сировину, курс НБУ на дату перерахування - 8,05 грн. за 1 дол.

США;

32) введено в дію основні фонди 3 групи виробничого призначення, балансова вартість яких на початок звітної періоду становила 25565,0 грн., строк корисного використання 10 років (амортизація нараховується прямолінійним методом).

Оподатковуваний прибуток за попередній звітний квартал – 107000,0 грн.

Платник являється платником ПДВ.

Довідкові дані: код платника за ЄДРПУО – 25687912, код виду економічної діяльності – 51.19.0, місцезнаходження – 58000, м. Чернівці, вул. Головна, 218, телефон (0372) 51 – 17 – 28.

Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб

При вивченні теми необхідно опиратися на теоретичні знання, що отримані під час вивчення попередніх тем та законодавчо-нормативної бази. При цьому необхідно звернути увагу на основи оподаткування доходів фізичних осіб, а саме на індивідуальний прибутковий податок, що стягувався безпосередньо з доходів платників – фізичних осіб. В економічно розвинутих країнах цей вид податку відіграє суттєву роль у формуванні доходів бюджету. В Україні питома вага цього податку в загальному обсязі доходів бюджету була незначна, що було наслідком відповідних пропорцій розподілу ВВП на фонд заробітної плати і прибуток. Нині податок на доходи фізичних осіб займає досить суттєве місце у доходах Державного бюджету України. До переваг цього податку підносять його соціальну справедливість, оскільки він ставить рівень оподаткування в пряму залежність від обсягу доходу платників. Крім того, за допомогою поміркованих ставок і податкових соціальних пільг в оподаткуванні можна зменшувати податковий тягар для малозабезпечених верств населення. А недоліком є наявність значних можливостей для платників щодо заниження оподатковуваного доходу і ухилення від сплати податку. Це стосується оподаткування доходів від підприємницької діяльності.

Варто пам'ятати, що для визначення доходів, які оподатковуються податком, необхідно керуватися положеннями кодексу. При наданні права платникам для отримання податкової знижки слід запам'ятати і про перелік витрат, які включаються до склад податкової знижки, та обмеження щодо використання права на податкову знижку. Доцільно звернути особливу увагу на порядок надання податкових соціальних пільг платникам податків, ставки податку, порядок нарахування, утримання і сплати (перерахування) до бюджету, особливості нарахування та сплати податку з окремих видів доходів.

Задача № 1

Обчислити суму загального місячного оподатковуваного доходу та податок на доходи громадян, які одержали протягом березня місяця такі доходи:

1. Самойлов А.М. - заробітну плату - 7665,0 грн., допомогу на харчування (за постановою КМУ) - 910 грн.. Працівник є інвалідом II групи.

2. Куриш Т.М. - заробітну плату - 6845,40 грн., винагороду за вислугу років - 1300 грн., допомогу по вагітності та пологах – 32658,25 грн. Працівниця є особою віднесеною законом до II-ї категорії постраждалих осіб внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Задача № 2

Працівнику підприємства „Арго” Альошину І.Ю. у звітному місяці нараховано:

заробітну плату – 6850,86 грн.;

матеріальну допомогу – 1350,0 грн.;

компенсацію за невикористану відпустку – 4150,0 грн.;

авторський гонорар за підручник – 2000,0 грн.

Даний працівник є постраждалим від аварії на ЧАЕС II категорії.

Необхідно обчислити суму загального місячного оподатковуваного доходу та податок на доходи працівника, які одержано протягом звітного місяця.

Задача № 3

Працівнику ВАТ „Електросервіс” Гулею О.І. нараховано в вересні поточного року:

заробітну плату – 11015,45 грн.

премію – 5500,0 грн.

матеріальну допомогу – 1100,0 грн.

Необхідно обчислити суму податку на доходи фізичних осіб, якщо працівник користується податковою соціальною пільгою на загальних підставах.

Задача № 4

Громадянин займається торгово-підприємницькою діяльністю з січня поточного року. В декларації, яку він подав в державну податкову інспекцію вказано, що очікуваний дохід до кінця року складе 24800,0 грн. Очікувані витрати складуть 6200,0 грн.

Громадянин не має іншого джерела доходу, на утриманні перебуває троє дітей віком до 18 років.

Необхідно:

1. Нарахувати авансові платежі податку на доходи фізичних осіб.
2. Вказати терміни сплати.

Задача № 4

Палійчуку І. І. протягом 2012 року нараховано заробітну плату у розмірі:

Місяць	Розмір заробітної плати (грн.)	Податок на доходи фізичної особи (грн.)	Місяць	Розмір заробітної плати (грн.)	Податок на доходи фізичної особи (грн.)	Місяць	Розмір заробітної плати (грн.)	Податок на доходи фізичної особи (грн.)
Січень	6850	267,51	Травень	1960	7283,42	Вересень	1960	283,42
Лютий	6720	248,71	Червень	1975	7285,58	Жовтень	1985	287,03
Березень	6905	275,46	Липень	2010	7290,65	Листопад	2010	290,65
Квітень	6955	282,70	Серпень	1950	7281,97	Грудень	2010	290,65

Особа є учасником бойових дій у період після II Світової війни. Має дитину, яка навчається у ВНЗ на комерційній основі, вартість навчання за рік – 6500 грн. Також понесені витрати у звітному періоді на переобладнанням транспортного засобу в розмірі 1850 грн.

Розрахувати суму чистого річного оподаткованого доходу, податку на доходи за звітний рік, провести перерахунок податку на доходи фізичних осіб.

Тема 12. Рентні платежі

Рентні платежі, що стягуються в Україні, складаються з:

- 1) рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;
- 2) рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;
- 3) рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України;
- 4) рентної плати за спеціальне використання води;
- 5) рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів;
- 6) рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Стягнення цих платежів обумовлюється тим, що природні ресурси є власністю держави. За їх використання держава стягує плату, основне призначення якої – покрити видатки на відтворення, ефективна використання цих ресурсів тощо. Як і податки, стягнення плати зі ресурси має обов'язковий характер, але, на відміну від податкових методів формування доходів, рентна плата за ресурси передбачає еквівалентність. Суттєвого бюджетного значення ці платежі не відіграють.

Задача № 1

Лісгосп, що знаходиться в Закарпатській області видав лісозаготівельнику на наступний рік лісорубний квиток на заготівлю сосни. Відстань вивезення заготовленої деревини від лісосіки до найближчого складу становить 65,5 км.

Дані лісорубного квитка наступні:

Вид деревини	Відпущено деревини (м3)
Ділова: велика	750
середня	450
дрібна	310
Дров'яна	105

Необхідно визначити суму рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача № 2

Лісозаготівельнику, який розташований у Вінницькій області (горбиста місцевість), виділено лісосічний фонд на наступний рік на лісозаготівельній ділянці (дубове насадження) площею 5 га.

Відстань вивезення заготовленої деревини до найближчого складу 65 км.

Вид деревини	За даними лісорубного квитка, м3.	Фактично заготовлено деревини, згідно акту засвідчення, м3.
Ділова: велика	317,8	319,9
Середня	153,6	178,3
Дрібна	106,5	118
Дров'яна	287,0	295

Необхідно провести перерахунок рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, згідно акту огляду місць заготівлі деревини.

Задача № 3

Електростанція розташована в басейні річки Дністер. За звітний період обсяг води, пропушений через турбіни 25,4 млн. куб. м.

Крім того, електростанція має дозвіл на спеціальне використання поверхневих водних

ресурсів. Установлений ліміт води 2650 куб.м.

За звітний квартал поточного року підприємство згідно даних первинного обліку за показниками вимірювальних приладів використало 2960 куб.м. води.

Необхідно обчислити суму рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів.

Задача № 4

Підприємство, яке експлуатує вантажні самохідні та несамохідні, пасажирські судна, розташоване в Одеській області.

З початку року підприємство експлуатувало вантажні самохідні та несамохідні судна 134500 тоннаж-діб та пасажирські – 15870 місце-діб.

Необхідно обчислити суму рентної плати за спеціальне використання водних ресурсів та збору за користування водами для потреб водного транспорту.

Задача № 5

Транспортне підприємство „Акварин” здійснює перевезення вантажів та пасажирів р. Дніпро. За підсумками II кварталу поточного року підприємство використовувало поверхневі води:

- 1) вантажним самохідним транспортом – 2300 тонажо-доби;
- 2) пасажирським флотом – 2800 місце-діб.

Необхідно визначити суму рентної плати за спеціальне використання води для потреб водного транспорту.

Задача № 6

Гірничовидобувне підприємство „Надра - Прогрес” здійснює видобування піску для виробництва скла з техногенного родовища. Обсяг видобутих корисних копалин склав 480 тон. Від реалізації продукції підприємство отримало дохід у розмірі 8580,0 грн., витрати підприємства від реалізації склали 2950,0 грн.

При виробництві товарної продукції загальні витрати склали 9500,0 грн., коефіцієнт рентабельності гірничодобувного підприємства склав 14,5%.

Необхідно визначити суму плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Задача № 7

Санаторій на дільниці родовища мінеральних підземних вод за період з початку року видобув 7925 куб. м мінеральної води, з якої пішло на промисловий розлив 5250 куб. м, для внутрішнього застосування – 523 куб. м і зовнішнього – 2152 куб. м.

Необхідно визначити суму рентної плати за користування надрами для видобування підземних мінеральних вод.

Задача № 8

Підприємство „Агат” проводить витримування виноматеріалів та зберігання винопродукції шляхом використання підземного простору спеціально створених гірничих природних порожнин (печер). В цілому зайнято 550 м² площі таких порожнин. Також здійснює вирощування грибів, якими зайнято 120 м² підземного простору.

Необхідно визначити суму рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Задача № 9

ВАТ „Росал” у своїй діяльності використовує радіозв'язок з використанням радіоподовжувачів і на підставі наданої ліцензії користується радіочастотним ресурсом смуги радіочастоти 30-470 МГц. Також суб'єкт господарювання використовує пошуковий радіозв'язок діапазону радіочастот 30-960 МГц. Ліцензія надана на термін 6 місяців.

Необхідно визначити суму рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та вказати терміни сплати.

Задача № 10

Телекомпанія „ТВА” в своїй діяльності використовує радіозв'язок у багатоканальних розподільчих системах для передавання та ретрансляції телевізійного зображення, передавання звуку, цифрової інформації з діапазоном радіочастот 2-7 ГГц.

Ліцензія надана на термін 12 місяців.

Необхідно визначити суму рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та вказати терміни сплати.

Тема 13. Місцеві податки і збори

Необхідно опанувати особливості місцевого оподаткування, розглянути склад і призначення місцевий податків і зборів. При цьому рекомендуємо звернутися до Податкового кодексу України. Місцеві податки і збори мали б складати основу місцевих бюджетів в Україні. Однак їх досить великий перелік не забезпечує достатніх надходжень через низькі ставки.

Задача № 1

Громадянин – фізична особа має у власності квартиру загальною площею 210 м² (житлова площа – 180 м²), будинок – 590 м² (житлова площа – 540 м²) та дачний будинок, площею – 48 м².

Необхідно обчислити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для такої особи, вказати терміни надсилання податкового повідомлення та терміни сплати.

Задача № 2

Юридична особа має у власності квартиру, житлова площа якої становить 280 м², будинок – житлова площа 310 м² та будівля, що перебуває у власності держави площею – 65 м².

Необхідно обчислити суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для такого платника, вказати терміни надсилання податкового повідомлення та терміни сплати.

Задача № 3

ПП „Автопарковка” згідно дозволу, наданого міською радою надає послуги з паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування на спеціально відведеній території. Загальна площею ділянки становить 580 м².

Необхідно обчислити суму збору за місяць для паркування транспортних засобів за березень місяць поточного року.

Задача № 4

Фізична особа – Васильченко В. К. користується послугами готелю „Черемош” з 25 березня по 2 квітня. Вартість наданих послуг проживання в готелі – 1980 грн. з ПДВ.

Необхідно обчислити розмір туристичного збору, який сплатить платник.

Задача № 5

ПП „Зоря” перербуває у трудових відносинах з 5 особами, величина доходу за попередній рік становить 480 тис. грн. За звітний період виготовило та реалізувало 15 суконь за ціною 1750 грн. кожна (в т. ч. ПДВ). Матеріальні витрати, підтвержені документально, понесені на пошиття 1 сукні, склали 1559 грн.

Необхідно обчислити суму єдиного податку за спрощеною системою оподаткування.

Задача № 6

Фізична особа Муфтії О. Ф. є платником єдиного податку за ставкою 3%. За березень місяць ним були здійснені наступні господарські операції:

- відвантажена продукція підприємству „Магнат” на суму 1960,0 грн., в т.ч. ПДВ;
- придбані матеріали для виробництва на суму 3100,0 грн., в т.ч. ПДВ;
- одержана передплата за продукцію від підприємства „Корал” в сумі 2220,0 грн., в т.ч. ПДВ;
- реалізовано товари зі складу на суму 15000,0 грн., без ПДВ;
- придбано обладнання, яке входить до складу основних фондів й підлягає амортизації на суму 2410,0 грн., в т.ч. ПДВ;

- оплачено вартість наданих послуг іншій фізичній особі в сумі 3460,0 грн. в т.ч. ПДВ;
  - придбано матеріальні ресурси для невиробничих потреб в сумі 4200,0 грн. без ПДВ;
  - отримана оплата за виконані роботи – 2850,0 грн. без ПДВ,
- Необхідно визначити суму єдиного податку та ПДВ.

Задача № 7

ВАТ „Захід” є платником єдиного податку за ставкою 5% за підсумками 1-го кварталу здійснив наступні господарські операції:

- виручка від реалізації продукції 41500,0 грн.;
- витрати орендної плати за договорами оренди приміщення в сумі 12700,0 грн.;
- отримані за бартерною угодою матеріали в сумі 12000,0 грн.;
- виручка від реалізації МШП у сумі 3600,0 грн.

Необхідно визначити суму єдиного податку.

Задача № 8

ДПП в м. Чернівці було встановлено, що:

- Прокопов В. М. – платник єдиного податку II групи за звітний період отримав дохід у сумі 280,5 тис. грн.;

- Валюк Т. М. – платник єдиного податку I групи за поточний звітний місяць надала послуги з реставрації меблів, яка не зазначена у Свідоцтві платника єдиного податку в сумі – 8520,0 грн.;

- Архипенко Д. В. – III групи за звітний період отримала дохід від здійснення операцій у бартерній формі розрахунку на суму – 3470,55 грн.;

- ТОВ „Промінь”, який є платником єдиного податку III групи та ПДВ за звітний квартал отримав дохід у сумі – 820 тис. грн.;

- АТ „Імпульс”, який є платником єдиного податку IV групи та не сплачує ПДВ, за звітний квартал отримав дохід від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування на суму 12 тис. грн.

Необхідно визначити суму єдиного податку за такими платниками.

Задача № 9

Визначити право платників на застосування 4 групи платника єдиного податку.

1. Підприємство „Атлант” розпочало свою діяльність з 1 січня поточного року. Основний напрямок діяльності – відгодівля худоби. Плановий обсяг виручки за рік становить 300000 грн.

2. Підприємство „Пролісок” займається вирощуванням та реалізацією плодоовочевої продукції. За минулий рік виручка від реалізації сільськогосподарської продукції склала 1890 тис. грн..

3. Підприємство „Марія” займається ремонтом сільськогосподарської техніки. Обсяг виручки за минулий рік склав 230000 грн.

4. Виробниче об’єднання „Рибалка” займається розведенням риби в орендованому ставку. Крім того, протягом минулого року підприємство реалізувало автомобіль. Виручка від основної діяльності в минулому році склала 670000 грн., від реалізації автомобіля – 12000 грн.

Задача № 10

ТОВ „Парус” займається вирощування великої рогатої худоби. Станом на 01.01. поточного року на балансі підприємства значиться 95 га пасовищ. Грошова оцінка землі становить 2980 грн. Визначити суму єдиного податку, яку зобов’язане сплатити підприємство до бюджету та вказати терміни сплати.

Задача № 11

На балансі сільськогосподарського підприємства „Світанок” станом на 01.01.

поточного року значаться земельні ділянки загальною площею 466 га, у тому числі: рілля – 159 га, сіножаті – 107 га, багаторічні насадження – 200 га. Грошова оцінка 1 га с/угідь становить: для ріллі – 6655,43 грн., для сіножаті – 3000,62 грн., для багаторічних насаджень – 3251,69 грн. Визначити суму єдиного податку, яку зобов'язане сплатити підприємство до бюджету.

Задача № 12

Визначити право платників на застосування єдиного податку 4 групи.

1. Підприємство „Атлант” розпочало свою діяльність з 1 січня поточного року. Основний напрямок діяльності – відгодівля худоби. Плановий обсяг виручки за рік становить 300000 грн.

2. Підприємство „Пролісок” займається вирощуванням та реалізацією плодоовочевої продукції. За минулий рік виручка від реалізації сільськогосподарської продукції склала 1890 тис. грн.

3. Підприємство „Марія” займається ремонтом сільськогосподарської техніки. Обсяг виручки за минулий рік склав 230000 грн.

Задача № 13

Сільськогосподарським підприємством у попередньому році було отримано наступні доходи:

1. Доходи, отримані від реалізації продукції рослинництва – 1635 тис. грн.
2. Доходи, отримані від реалізації продукції рибництва – 248,8 тис. грн.
3. Сума одержаних з державного бюджету коштів фінансової підтримки – 20,5 тис. грн.
4. Сума доходу, отриманого від реалізації іноземної валюти – 1600,0 тис. грн., в тому числі спрямована на розвиток сільськогосподарського виробництва – 93,3 тис. грн.
5. Сума доходу, отриманого від списання кредиторської заборгованості – 15,6 тис. грн.
6. Доходи, отримані від розміщення коштів на депозитних рахунках в банках – 21,8 тис. грн.
7. Доходи, отримані від продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення – 76,4 тис. грн.

Визначити чи може дане підприємство стати платником 4 групи єдиного податку? У позитивному вирішенні – розрахувати належну до сплати суму податку у розрізі кварталів, якщо підприємство має у власності:

- ріллі – 9600 га (нормативна грошова оцінка 1 га земельної ділянки – 19,6 тис. грн.);
- багаторічні насадження – 12000 га (нормативна грошова оцінка 1 га земельної ділянки – 4,3 тис. грн.);
- землі водного фонду – 7900 га, у тому числі на 2500 га підприємство не займається розведенням риби.

Задача № 14

Сільськогосподарське підприємство має 250 га ріллі і 680 га саду. Грошова оцінка землі становить для 1 га ріллі – 3200 грн., для 1 га саду – 20500 грн. Орендовано 200 га водного фонду, грошова оцінка якого становить для 1 га 15300 грн. Господарство розташоване в гірській зоні.

Необхідно визначити суму єдиного податку у розрізі кварталів.

Задача № 15

Фермерське господарство "Вікторія" сплачує єдиний податок 4 групи, має наступні показники:

- пашня 190 га, грошова оцінка 1 га – 1964 грн.;
- ставок для вирощування риби 65 га, грошова оцінка 1 га – 2015 грн.;
- сінокоси 60 га, грошова оцінка 1 га – 490 грн.;

- пасовища 100 га, грошова оцінка 1 га – 790 грн.;
- багаторічні 25 га, грошова оцінка 1 га – 2690 грн.;
- вирощування продукції рослинництва на закритому ґрунті 8,5 га, грошова оцінка 1 га – 1980 грн.

Розрахувати суму єдиного податку та вказати терміни сплати.

Задача № 16

Підприємство займає земельні ділянки зайняті спорудами виробничого призначення 2,7 тис.м² та житловими спорудами 2,5 га.

Необхідно визначити суму плати за землю, якщо грошова оцінка населеного пункту становить 115,55 грн. за 1 м².

Задача № 17

Приватне підприємство „Смарагд” займає загальну площу 40 тис. м² в т.ч.:

- рілля, сіножаті та пасовища 22 тис. м²;
- багаторічні насадження 15 тис. м².

Необхідно визначити суму плати за землю.

Довідкові дані:

- грошова оцінка ріллі, сіножатей, пасовищ 780,0 грн. за 1 га.;
- грошова оцінка багаторічних насаджень 6050,0 грн. за 1 га.

Задача № 18

Громадянин проживає в м. Чернівці та має в своєму користуванні:

- присадибну ділянку – 0,1 га;
- дачну ділянку – 0,08 га.

Необхідно визначити суму плати за землю.

Задача № 19

Земельна ділянка рекреаційного призначення, яка розташована у м. Вижниця Чернівецької області площею 0,5 га використовується ПП „Захід”. Основним напрямком діяльності суб’єкта господарювання є пошиття верхнього одягу. Площа землі, зайнята виробничими спорудами – 0,3 га, житловими спорудами – 0,2 га.

Необхідно визначити суму плати за землю, якщо грошова оцінка території, проведена у 2006 році, становить 150,40 грн. за 1м².

Задача № 20

Підприємство промисловості „Перлина” займає земельну ділянку площею 1500 м², яка розташована за межами м. Чернівці.

Необхідно визначити суму плати за землю, якщо грошова оцінка ріллі по області становить 28670 грн. за 1 га.

Тема 14. Інші податки

Необхідно приділити увагу екологічному податку, як способу мінімізації та боротьби із забрудненням навколишнього природного середовища. Потрібно з'ясувати місце і роль цього податку у податковій системі України, а також його сутність та елементи.

Задача № 1

Комплексне промислове підприємство протягом I кварталу поточного року здійснював викиди і скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів на спеціально відведених місцях, які забезпечують захист атмосферного повітря на відстані 7 км. від міста. Крім того суб'єкт здійснює зберігання радіоактивних відходів.

Фактичні обсяги забруднення наступні:

Назви забруднюючих речовин	Примітка	Фактичні обсяги викидів,
<i>Стаціонарними джерелами</i>		
Кобальт	Клас небезпечності – IV	45 т
Водень хлористий		56 т
<i>Пересувними джерелами</i>		
Бензин сумішевий		184 т
<i>Скиди у водний об'єкт</i>		
Нітрати (скид в озеро)		23,0 т
<i>Розміщення відходів у спеціально відведених місцях</i>		
4 клас - малонебезпечні		43,4 т
<i>Тимчасове зберігання радіоактивних відходів понад встановлений ліцензійний строк</i>		
Низькоактанові радіоактивні відходи	Зберігання протягом 5 днів понад установлений ліцензійний строк	15 мЗ

Необхідно обчислити суму екологічного податку.

Тема 15. Неподаткові платежів в бюджет

При вивченні теми необхідно розглянути склад та структуру неподаткових платежів у бюджет, визначити їх роль, значення. Опонувати особливості та умови їх справляння.

Тести

1. До структури доходів бюджету України належать:
  - а) податкові та неподаткові надходження;
  - б) доходи від операцій з капіталом;
  - в) офіційні трансферти;
  - г) державні цільові фонди;
  - д) варіанти відповіді 1), 2), 3) і 4) вірні.
2. Яким чином поділяються неподаткові надходження бюджету?
  - а) доходи від власності та підприємницької діяльності і адміністративні штрафи та санкції; плата за навчання іноземних громадян у навчальних закладах; інші надходження;
  - б) надходження від штрафів і фінансових санкцій, доходи власності та підприємницької діяльності, інші неподаткові надходження;
  - в) доходи від власності та підприємницької діяльності, доходи від некомерційного та побічного продажу, надходження від сплати штрафних санкцій, інші неподаткові надходження;
  - г) адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу, доходи від власності і підприємницької діяльності, надходження від штрафів та фінансових санкцій, інші неподаткові надходження.
3. Яким чином поділяються доходи бюджету від операцій з капіталом?
  - а) надходження коштів від реалізації безхазяйного майна, доходи Державного комітету України з матеріальних резервів, надходження від продажу землі;
  - б) надходження коштів від реалізації майна, що на праві спадкоємства перейшло у власність держави; надходження у продаж державних запасів товарів, надходження від продажу землі;
  - в) надходження від продажу основного капіталу; надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів;
  - г) надходження від продажу державних запасів товарів; надходження від реалізації безхазяйного майна і майна, що за правом спадкоємства перейшло у власність держави, та скарбів; надходження від продажу землі та нематеріальних активів.
4. Яким чином поділяються, згідно з джерелами, доходи бюджету, що мають вигляд офіційних трансфертів?
  - а) поточні та капітальні офіційні трансферти;
  - б) натуральні та грошові трансферти;
  - в) дотації та субвенції, отримані з Державного бюджету України, з недержавних джерел, з-за кордону;
  - г) від органів державного управління інших рівнів; з недержавних джерел; з-за кордону.
5. Які форми участі юридичних і фізичних осіб у формуванні доходів бюджету?
  - а) заробітна плата і виплата пенсій;
  - б) податки, збори, відрахування, неподаткові платежі;
  - в) виторг від реалізації продукції;
  - г) Фонди загальногосподарського і спеціального призначення.
6. Згідно з бюджетною класифікацією неподаткові надходження – це:
  - а) усі безповоротні надходження;
  - б) усі безповоротні надходження, крім доходів від продажу капіталу;
  - в) усі добровільні невідплатні поточні надходження;
  - г) добровільні компенсаційні платежі, а також штрафи і пеня, не пов'язані з податковим законодавством;
  - д) немає правильної відповіді.

Задача 1

Працівник, без інвалідності, прийнятий за основним місцем роботи з 04.01.2022 року, а потім звільнений 14.01.2022 року. Нарахована зарплата на момент звільнення склала 1589,71 грн., компенсації за невикористану відпустку, що виплачується при звільненні, немає. Розрахуйте ЄСВ?

Задача 2

Працівник, без інвалідності, був звільнений 03.02.2022 року з основного місця роботи, а потім знову прийнятий на роботу 08.02.2022 року (на 0,75 штатної одиниці). Зарплата за лютий з урахуванням компенсації за невикористану відпустку, що виплачується при звільненні, склала 1000 грн., після повторного прийняття на роботу – 4000 грн. Розрахуйте ЄСВ?

Задача 3

Працівник, без інвалідності, звільнений з основного місця роботи 09.02.2022 року. Нарахована зарплата за лютий 2022 року з урахуванням компенсації за невикористану відпустку, що виплачується при звільненні, склала 4000 грн. Так само працівникові було виплачено вихідну допомогу – 3723 грн.

Задача 4

Працівниця, без інвалідності, яка перебувала у відпустці по догляду за дитиною до 3 років, вирішила звільнитися з основного місця роботи за власним бажанням 30.03.2022 р. При проведенні остаточного розрахунку їй була нарахована компенсація за невикористані дні щорічної відпустки в сумі 2500 грн. Інших виплат і нарахувань немає.

Задача 5

Працівника прийнято на роботу 25 лютого 2022 року (на 0,75 штатної одиниці), а надав він копію довідки до акту огляду МСЕК про встановлення групи інвалідності 21 березня 2022 року. Загальна сума доходу за березень у працівника вийшла нижче мінімальної заробітної плати, у тому числі:

- до дати отримання копії довідки до акту огляду МСЕК - 2400 грн.;
- з дати отримання копії довідки до акту огляду МСЕК - 1800 грн.

Задача 6

Згідно з довідкою до акту огляду МСЕК працівникові була встановлена інвалідність до 17.02.2022 року. Із зазначеної дати інвалідність відмінено. У лютому 2022 року цьому працівникові нарахована зарплата в сумі 2500 грн. (0,5 штатної одиниці), у тому числі 1190,48 грн. до 17 лютого 2022 року і 1309,52 грн. до кінця лютого цього року.

Задача 7

Працівник, без інвалідності, за основним місцем роботи був у відпустці з 26.02.2022 року по 07.03.2022 року. Сума відпускних, нарахованих і виплачених в лютому 2022 року, склала 1800 грн. (у тому числі за дні відпустки, що припадають на лютий, – 720 грн., за дні відпустки, що припадають на березень, – 1080 грн.). Сума зарплати за відпрацьовані дні в лютому склала 2978,40 грн., за відпрацьовані дні у березні 2022 року – 2782,00 грн.

Задача 8

Працівник, без інвалідності, за основним місцем роботи захворів у лютому 2022 року. Хвороба тривала з 24.02.2022 р. по 09.03.2022 р. включно. За відпрацьовані дні в лютому 2022 року йому нарахована зарплата в сумі 3000 грн. У березні 2022 року йому були нараховані такі виплати: зарплата за відпрацьовані дні березень – 3200 грн., лікарняні (60%) в загальній сумі

1343 грн. (за дні хвороби, що припадають на лютий, – 632 грн., за дні, що припадають на березень – 711 грн.).

Задача 10

Основний працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати з 1 по 15 лютого 2022 року. Зарплата, нарахована йому за лютий, склала 6452,17 грн. Нарахуйте ЄСВ.

Задача 11

Основний працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати з 1 по 31 січня 2022 року. У січні йому була нарахована премія за підсумками роботи за II півріччя в сумі 2400 грн. Нарахуйте ЄСВ.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 7.10.2010 р. №2592-VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
4. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.07.1995 р. № 265/95-ВР. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.
6. Про Митний тариф України : Закон України від 04.06.2020 р. № 674-IX. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>.
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15.05.2003 р. № 755. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
8. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618 – VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.
9. Про судовий збір : Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>.
10. Зразки марок акцизного податку для алкогольних напоїв вітчизняного та імпортного виробництва : Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2013 р. № 188. Дата звернення: 01.09.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188-2013-%D0%BF>.
11. Положення про Державну податкову службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>.
12. Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 р. № 1251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF#Text>.
13. Про затвердження Порядку ведення податковими органами оперативного обліку податків, зборів, платежів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 12.01.2021 р. № 5. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0321-21#Text>.
14. Порядок подання органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та органами, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2012 р. № 476. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2012-%D0%BF#Text>.
15. Порядок подання документів для застосування податкової соціальної пільги : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1227. Дата звернення: 01.09.2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF>.
16. Деякі питання стягнення готівки, яка належить платникові податків, у рахунок погашення його податкового боргу : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.05.2015 р. № 273. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2015-%D0%BF#Text>
17. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 118. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-96-%D0%BF#Text>.
18. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Міністерства фінансів України

від 09.12. 2011 р. № 1588. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text>.

19.Про затвердження типової форми, за якою здійснюється облік доходів і витрат фізичними особами - підприємцями і фізичними особами, які провадять незалежну професійну діяльність, та Порядку її ведення : Наказ Міністерства фінансів України 13.05.2021 р. № 261. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-21#Text>.

20.Про затвердження Порядку оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами : Наказ Міністерства фінансів України від 21.10.2015 р. № 916. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#Text>.

21.Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи : Наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 р. № 859. Дата звернення: 01.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15#Text>.

22.Андрущенко В.Л. Податкова система: навч посібн. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.

23. Бандурка Ю. Б. Податкове право: Навч. посібник. Бандурка Ю. Б., Понікарпов В. Д., Попова С. М. К.: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.

24. Бечко П. К., Захарчук О. А. Основи оподаткування: Навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2009. 168 с.

25. Власюк Н. І., Мединська Т. В. Податкова система: Навч. посібн. К.: Магнолія, 2012. 424с.

26. Дєєва Н. М. Оподаткування в Україні : Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 544 с.

27. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодення). Вісник податкової служби України. 2013. № 45. С. 5-54.

28. Поддєрьогін А.М. Оподаткування суб'єктів підприємництва: презентаційний навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2014. - 365с.

29. Попова С. М. Організація податкового контролю. Навч.-практич. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. 290 с.

30. Сідельникова Л.П., Костіна Н.М. Податкова система: навч. посібн. К.: Ліра-К, 2012. 576с.

31. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

32. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

33. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>